

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Slovo od očeta in vodnika

Škof Jeglič je odšel. Človek ne more oerjeti. Zakaj z njim je odšla cela doba slovenske zgodovine, ena najbolj bogatih, razburkanih in junaških v življenju našega ljudstva. Z Jegličem, v kojega osebi je bila vtelesena in simbolizirana, je zatonila v preteklost. Kar pride zdaj, je novo in neizvestno ko bodočnost.

Junak je Jeglič, kakoršen ni bil in ni noben drug mož v naši zgodovini in tega junaštva je bil tudi svojemu ljudstvu v najtežavnejših trenutkih. Škof Jeglič ni klonil glave pred nikomur in ničemer, vsak vihar ga je našel pripravljenega, da mu kljubuje. Njemu ni bilo treba nobene opore razun Boga; njegov edini voditelj mu je bila vest; nobenega drugega zakona ni poznal ko zavest, kaj je dolžan resnici. S tem orožjem je branil in čuval svoje ljudstvo; z njim mu kazal pot v bodočnost; ga učil vere v Boga, značajnosti in neomahljivosti.

Pod Jegličem smo Slovenci do zadnjega člana naše družine postali zavedno ljudstvo, ki si je samo ustvarilo vse, kar je za lastno kulturno življenje potrebno, organizacijo za organizacijo, vse povezano med seboj v eni krščanski in narodni misli; pod odstopiškim škofom smo zrastle skupaj v čudovito enoto, gradeč svojo kulturno stavbo, ki jo je obenem treba braniti proti sovražnikom rodu in vere. In kar je vzkliko pod negujočo roko škofa, je bilo naznotraj tako edino in celo, kakor slovenska duša ni bila nikoli poprej in težko da bo pozneje...

Po zaslugi škofa Jegliča in onih velikih mož, ki jih je vzpodbujal, branil in podpiral, smo Slovenci vstopili v južno slovanstvo kot visoko izobražena, dobro organizirana in čisto izdelana celota. Razmah našega kulturnega življenja v ti dobi nam je dal naše največje pesnike, pisatelje in mojstre slovenskega jezika; veselo je klesalo, tesalo in odmevalo od naše stavbe, in duševne borbe so le sproščale vse naše sile k delu prav na vseh poljih: v javnem življenju, religioznem smotanju, znanstvu, umetnosti in gospodarstvu. In v osem se je poznal vpliv njegove močnejše osebnosti: v neumorni delavnosti, v izgraditvi in formiranju naših nazorov, ostro začrtanih, jasnih in trdnih zaključnih, v neozdrženem stremjenju naprej, v mladosti in svežosti našega narodnega dozorevanja in poleta. In naše ljudstvo je bilo ponosno, da je slovensko in kot tako del jugoslovanstva. Zakaj škof je bil od mlada navdušen Slovan in Jugoslovan, ostavši pristna slovenska korenina. Tudi v tem oziru je Jeglič čudovito cel, enoten, v vsej svoji širskosti in bogastvu duše.

Odšel je, nagrajen od najprijaznejšega pastirja Cerkve z nadškofijskim palijem, v samoto, kjer bo za nas molil. Molil, da se ne izneveri naše ljudstvo, k čemur ga je on s svojo železno vztrajnostjo napajal, ko mu je pastiroval: k zvestobi veri očetov, k močnatosti, neuklonljivosti in nepopustljivosti, kadar je braniti najsvetejše, k zvestobi krščanskim napačnim idealom našega rodu. Mi pa v svoji žalosti za odšliim pastirjem hvalimo Boga, da mu je dal naslednika, ki bo v težkih časih, ki ves svet pretresajo, zvesto sledil in naše ljudstvo vodil po smernicah svojega velikega predhodnika.

Nadškof dr. A. B. Jeglič s svojim tajnikom g. J. Jagodicem. Slika je posneta tik po slovesu duhovščine od vladike.

Ljubljana, 1. avgusta.

Ganljiv v svoji priprosti skromnosti je bil odhod vladike, ki je nad trideset let stal med nami kot voditelj in pred evropskim svetom kot ena najbolj blestečih prikazni v nadpastirskem škrlatu. Zunaj so grmeli topovi, po ulicah so veselo plapolale naše trobojnice, po mestu radostno vrvenje. To ni bilo namenjeno njemu. Včasih in skozi dolgo dobo let se je mesto njemu na čast odelo v praznično obleko in kadar so tuje prihajali, so jim najprvo utekale misli na velikega škofa v svojem dvorcu pod zelenim grajskim gričem.

Sv. maša v stolnici

Danes, ko so meščani pričakovali tuje gasilske goste, se je v senci stolne cerkve vršilo slovo, kot ga generacija, katero je vladika Jeglič vzgojil, ni pričakovala.

Stolnica je bila ob 9 nabito polna, kakor le malokdaj. Prišli so vsi stanovi, ljudje vseh starosti in vseh socialnih položajev.

Ko je stari vladika bral svojo zadnjo tiho sveto mašo na oltarju, kjer je tako dolgo dobo let predsedoval sijajnim obredom naše katoliške cerkve, je množica zamaknjeno gledala v njegovo visoko postavo in za njega molila, kot se molji za očeta in za mater. Pri sveti maši so nadškofu asistirali: stolni dekan g. Ignacij Nadrah, stolni kanonik g. Josip Šiška, in oba škofova dvorna kaplana in tajnika gg. Jožef Jagodic in Lojze Žitko.

Na koro so nadškofu v slovo prepevali slovenske pesmi pod vodstvom kanonika dr. Kimovca. Pri vstopu k oltarju in pri odhodu je zbor zapel večkratno Premrlovo kompozicijo: Pozdrav vladiki.

Koncem maše je nadškof podelil svoj pontifikalni blagoslov. Kdor je videl ta prizor v stolnici, ki je zrastle pred občinstvom na oltarju neupogljiva visoka postava osivelega nadpastirja, ko so se zadnjikrat njegove roke raztegnile nad občinstvom, medtem ko so solzni žarki uhajali skozi okna, in ko se je razlegel nadškofov Adjutorium notrum in nomine Domini v pretiranih zvokih — mu bo ostal v neizbrisnem spominu. Nadškof ni mogel zadrževati solza, občinstvo je ihtelo in roka, ki je zadnjikrat napravila trikratni križ nad ver-

niki, je bila poročena s solzami očeta, ki se je poslavljajal od svojih otrok.

Nepopisni so bili prizori pri izhodu iz cerkve. Ljudje so se potiskali in drenjali v največji bolesti, od vseh strani se je valil proti škofu val njegovih ovčic, ki so mu poljubljale njegove roke in poklekale, da mu poljubijo njegovo obleko. Neopozabno je bilo videti starčke in starke, kako so šli skozi stisnjene vrste, da bi se še enkrat dotaknile postave poslavljajočega se nadpastirja. »Molite zame! Molite zame!« so bile edine besede, ki jih je mogel nadškof izustiti. Otročički so mu od daleč mahljali s svojimi nedolžnimi ročicami. Rod, ki odhaja in oni, ki prihaja.

Slovo v škofijskem dvorcu

Intimno slovo se je potem vršilo v škofovem dvorcu.

Najprej so prišle se poslavljat redovnice vseh redov z zastopnicami vseh redovniških hiš. Skromno in veličastveno. Na tla so poklekale, roko so poljubile, in to je bila vsa velika od srca prihajajoča zahvala za desetletja skrbnega in ljubečega vladanja.

Slovo od duhovščine je bilo v veliki dvorani škofovega dvorca. Zbral se je ves stolni kapitelj z mil. gosp. proštom A. Kalanom na čelu, nadalje zastopniki vseh moških redov v škofiji z mil. opatom Avguštinom Kastelcem, frančiškanskim provincijalom p. dr. Regalatom Čebuljem, križiškim komturjem Valerijanom Učakom, vizitatorjem Leopoldom Šmidom itd. na čelu. Dalje okrog 150 duhovnikov z vsemi dekani in novomeškim proštom Karlom Cerinom. Zastopana je bila posebej teološka fakulteta; navzoči so bili skoro vsi profesorji z dekanom in prodekanom. Velika dvorana je bila polna.

Ko je vstopil nadškof dr. Jeglič, je pristopil stolni prošter prelat Andrej Kalan in se poslovil od njega s sledečimi besedami:

Zupan dr. Dinko Puc se na kolodvoru poslavlja od nadškofa dr. Jegliča.

Poslovilne besede stolnega proštra Andreja Kalana

Prezvišeni naš nadpastir!

Ob usodno težkem trenutku, ko se moramo poslavljati od Prezvišenega, rad bi bil tolmač čustev in misli in želja vseh ljubljanskih škofljanov, duhovnov in drugih vernikov.

Ob nenadni, nepričakovani novici, da nas mislite zapustiti, bili smo bridko razočarani in iznenadeni. Vsi še omoteni in polni veselja ob Vaši 80letnici nismo mogli verjeti skrivnostnemu šepetanju, da Vas bomo kmalu izgubili. Bili ste tako tesno združeni z našimi dušami in sreči, da na tako ločitev nismo mogli misliti.

Šele ko ste Prezvišeni stolnemu kapitlju uradno sporočili, da je sv. oče ugodil Vaši prošnji in Vas odveza vezi z ljubljansko škofijo, tedaj seveda smo morali vzeti v vednost to usodno dejstvo in tedaj je kakor težka megla legla oba žalost po vsej ljubljanski škofiji.

In kako ne? Bili ste naš nadpastir nad 32 let, dober pastir, ki da svoje življenje za svoje: Dali ste nam v tej dolgi dobi vse: svoj čas od jutra do večera, svoje delo, svoje imetje, svoje trpljenje, svoje molitve, svoje daritve, vse. Lahko bi ponavljali, kar je govoril sv. Pavel Efežanom pri svojem slovesu: Zivel sem med vami in služil Gospodu z vso ponižnostjo, v solzah in poskušnjah nisem opustil nič koristnega, da bi vam ne bil oznanjal in vas učil javno in po hišah; zakaj nisem se ognil, da bi vam ne bil oznanil vse volje božje... Srebra ali zlata ali obleke drugih nisem pozelel, spominjajoč se besed Gospoda Jezusa, ki je sam rekel: Boljše je dajati, kakor jemati. (Del. apost. 20, 29, 27, 33.)

Kazali ste nam pot k Bogu po Mariji, bili ste nam vzornik po zgledu Jezusovem, ki o njem pravi sv. pismo, da je začel delati in učiti z zgledom in besedo forma gregi factus.

Kot katoliški škof ste bili iz srca vdani katoliški Cerkvi, jo ljubili in ljubezen do Cerkve

vedno in neustrašeno oznanjali z besedo in dejanjem.

Bili ste vzor škofa, ki ljubi svoj narod, ki ste rastle z njim in postali svojemu narodu zvest, ne-sebičen in zanesljiv buditelj in voditelj. Bili ste vnet in zvest državljani naše jugoslovanske države, bili ste njen graditelj, prepričan, da je nam potrebna, delali ste neumorno za njeno rast in njeno dobrobit. Jugoslovanskemu kralju ste bili vedno zvest, iz srca in prepričanja vdani državljani.

Tako ste delali, mislili in trpeli za Boga, za narod in domovino. Zato ob tem usodno žalostnem trenutku našo žalost lajša samo naša živa vera v božjo previdnost. Sedme pobinkošne nedelje molitev nas tega spominja. Deus cuius providentia in sui dispositione non fallitur, zaupamo, da odvrne od nas vse hudo in nam vse dobro dodeli.

Tolaži nas misel, da nas ne zapustite samih. Preskrbeli ste nam sebe vrednega naslednika, duhovnika po božjem Srcu, katerega se bomo duhovni in verni oklenili z vso ljubeznijo in vdanostjo.

In tretje, kar nas tolaži, je misel, da to slovo ni pravo slovo, da bomo samo telesno ločeni. Združeni pa ostanemo tudi znanprej v ljubezni in molitvah.

Angel Gospodov naj Vas vodi po vseh Vaših potih! — Za slovo Prezvišenega prosimo zadnjega višjepastirskega, očetovskega blagoslova!

G. nadškof je ginjen poslušal, videlo se je, kako se premaguje, da se ne izjoka.

Zadnji nagovor nadškofa dr. A. B. Jegliča na duhovščino

Po govoru proštra Kalana je odgovoril v glavnem sledeče:

Zivo mi je danes v spominu, kako je bilo takrat, ko mi je pokojni ljubljanski škof, moj prednik, dr. Jakob Missia, pisal v Sarajevo, da je na tem, da bom imenovan za ljubljanskega škofa. Pisal sem mu nazaj, naj mene ne sili v ospredje, kar

Za tem se je od vsakega posebej poslovil in odšel.

Po slovesni svečanosti je imel stolni kapitelj kratko sejo, na kateri je bila prebrana bula sv. stolice. Kapitelj je vzel na znanje odstop dotedanjega škofa dr. Antona Bonaventura Jegliča od vlade ljubljanske škofije in nastop novega vladike dr. Gregorja Rožmana.

Slovo na kolodvoru

Ob tridesetih na 12 so zazvonili vsi zvonovi ljubljanskih cerkva. Nadškof Jeglič odhaja. V škofijem dvorcu se je gnetlo vse polno ljudi, po stopnicah, v veži in na dvorišču, pred palačo. S težavo je prišel vladika do svojega voza v veži. Vse mu je poljubljalo roke in obleko, mnogi so želeli. Odpehjal se je v spremstvu novega ljubljanskega škofa dr. Rožmana, monsg. Dostala in tajnika Jagodica. Vso pot do kolodvora vnato pozdravljanje na vse strani. Vse je hitelo na kolodvor. Pred kolodvorom vse polno ljudi, še več na peronu. Le s težavo je skozi gost špalir prišel vladika na peron. Hvala Bogu, da je imel vlak zamudo, da se je vse moglo zbrati na peronu. Bilo je silno veliko ljudi, zlasti duhovščina, ljubljanske in podeželske in redovnikov. Zbran je bil polnoštevilno stolni kapitelj in skoro vsi profesorji bogoslovne fakultete. Na peronu so bili dalje zbrani: ban inž. Sernee, pedban dr. Pirkmajer, mestni župan dr. Puc, mnogi mestni občinski odborniki, dalje ves konzularni zbor, višji državni pravdnik dr. Grasselli, podpredsednik višjega sodišča dr. Golia itd. Slovo je bilo nad vse prisrčno. Vsi zastopniki po vrsti so se poslovili. Na desno in levo je vladika segal v roko in vsakemu privoščil toplo besedo. Gospejno društvo pri sv. Jožefu mu je poklonilo krasen šopek rdečih vrtnic. Ko je prišel tržaški brzdovlak, se je vse gnetlo k vlakom. Vladika je vstopil krepkih korakov. Pokazal se je pri oknu svojega kupeja in takrat je navdušenje priklopelo do vrhunca. Zaorili so mogočni klici: Živio! po vsem peronu. Ganihivo je bilo, ko je neka gospa dvignila svoje majhno dete, ki mu je podarilo v okno šopek belih nagljev. G. nadškof se je zahvaljeval in mahal z roko na vse strani, ko se je vlak začel pomikati, so se mogočni klici ponovili. Vse je klicalo: Z Bogom! Vse je bilo ginjeno.

In vladika se je odpeljal proti Celju v spremstvu škofa dr. Rožmana, stolnega dekana Ignacija Nadraba, stolnega kanonika Josipa Šiške in lavnatelja monsg. Jos. Dostala.

V Celju bo opravil duhovne vaje in se v torek odpeljal v Gornji grad.

Množica je nemo zrla za odhajajočim vlakom in se nato tiho razšla. Videlo se je, kako je nad vse legla globoka žalost.

Z Bogom, vladika, ne pozabimo te nikdar!

Zadnji obisk škofa dr. Jegliča na Dolenjskem

Službeni posli so privedli v sredo zvečer škofa Jegliča v Novo mesto, kjer se je nastanil v kapiteljskih prostorih. Slovesno zvenenje v obeh cerkvah mesta je naznanjalo bivanje velikega škofa mestu in okolici. V četrtki zjutraj se je kljub skrajno slabemu vremenu skoro polnoštevilno zbrala dekanjska duhovščina z zastopstvi novomeških in šmihelskih samostanskih družin v okusno in skrbno ozaljšani dvorani samostana šolskih sester, v katerih kapelici je Prevzvišeni zjutraj maševal, da se poslovi od ljubljenskega nadpastirja. Prošt K. Čerin se je z lepimi, v srce segajočimi besedami Prevzvišenemu zahvalil za vse dobroto, ki jih je bila po njem deležna duhovščina in ljudstvo ljubljanske škofije. Vse navzoče je govor globoko ganil. Prevzvišeni se je za izkazano ljubezen iznenaden zahvalil in se z vso ljubeznivostjo od vsakega posebej poslovil, na kar je z opoldanskim vlakom odpoval v Ljubljano. Zvonovi cerkva so peli ob odhodu poslovilno pesem. Bilo je to v zadnjih urah vladikovanja škofa Jegliča.

Zbornica za TOI nadškofu dr. Jegliču za slovo

Zbornica za TOI v Ljubljani je poslala včeraj gospodu nadškofu dr. A. B. Jegliču v Gornji grad sledeče poslovilno pismo:

Prevzvišeni gospod nadškof!

Ob nenadnem slovesu, ko zapuščate našo belo Ljubljano, torišče Vašega 82-letnega prezasluznega in neumorno postrtovalnega dela, čuti Zbornica za trgovino, obrt in industrijo svojo srčno potrebo, da Vam Prevzvišeni, tolmači izraze svoje najudanejšje zahvalnosti za veliko naklonjenost, ljubeznivo zanimanje in dobrohotno podporo, ki ste jo naši Zbornici vedno in povsod izkazovali.

Pri izvrševanju Vaših pastirskih dolžnosti, ste imeli za gospodarske težnje in potrebe slovenskega za povzdigo njegove kulturne in strokovne prosvete ter za napredek in izboljšanje gmoletne blagostanja slovenskega ljudstva in končno za vsa stremiljenja ter prizadevanja naše zbornice vedno toliko dobrohotnega razumevanja, da Vam dolgujemo trajno hvalečnost in iskreno spoštovanje. Te naše občutke spremlja v težki uri slovesa želja, da Vam Vsega mogočnega število let Vašega dragocenega življenja, ki je bilo vedno posvečeno plemenitemu delu, blaginji slovenskega in pomoči vsem, ki so usmiljena in podpore potrebni, kar najobilneje pomnoži.

Z iskreno željo, da ohranite našim gospodarskim krogom tudi v bodoče svojo cenjeno naklonjenost, Vas prosimo, da blagovolite, Prevzvišeni gospod nadškof, sprejeti zagotovilo našega posebnega spoštovanja in udanosti.

Dr. Ivan Hubad
zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira od 4. do 9. avgusta

Wacław Kneblewski, predsednik Poljsko-jugoslovanske lige:

Jugoslovanska propaganda na Poljskem

Poljskemu narodu je blizu ideja sodelovanja in sporazuma vseh narodov, a posebno mu je draga, kadar gre za bratske slovanske narode, s katerimi ga vežejo vezi krvi in kulture, vere in običajev in podobnost jezika.

Eno nam blize srce in ene smo misli, kadar gre za bratski narod čehoslovški ali jugoslovanski. Kajti s Čehoslovako se poznamo že dobro, imeli smo z njo skupno zgodovino, skupne so nam danes meje in čedalje lepše sodelujemo z njo, odkar je kakor Poljska pridobila neodvisnost.

Nasprotno pa narodov jugoslovanskih nismo poznali tako dobro, ločile so nas vedno tuje države in to se prav tako še sedaj ponavlja. Ko je prišla pomlad narodov tudi za Jugoslavijo, dasi tako oddaljeno, nas ta nova slovanska država prav posebno zanima, tako da nam je postala nekaj let sem zelo blizu in v zadnjih mesecih celo po modli, zlasti kot prvotno turistično ozemlje, ki nam je tem bližje, ker je slovansko.

Zanimanje za Jugoslavijo se je rodilo na Poljskem spontano, brez umetnih prizadevanj, plačane reklame in iniciative ali kakršnihkoli ozirov na korist. Prišlo je samo iz srca, iz globokega razumevanja, da je jugoslovansko nam bratsko, da je Jugoslavija država, s katero je dolžna Poljska sodelovati za blagor vsega slovanstva.

Vse delo za Jugoslavijo se je naslonilo na »Poljsko-jugoslovanska društva«, ki se nahajajo v večjih poljskih mestih, kakor v Varšavi, Poznanju, Lvovu, Katovicah in Krakovu. Društvo v Varšavi je usmerilo svoje delovanje v več pravih. V svrhu organizacije družabnega življenja je nastala damska sekcija, v svrhu ustanovitve fonda za štipendije za jugoslovanske študente na Poljskem so se zbrali v sekcijo gospodje, ki so bili odlikovani z viteškimi redi jugoslovanske države. To društvo se prav posebno zanima za jadransko obal kot slovansko primorje, ki se lahko kosa z najlepšimi rivijerami sveta. Na tem polju se je pojavil načrt Poljskega doma ob Jadranu. Zato se je ustanovila slavbna zadruga, ki je kupila na otoku Solta pod Splitom zemljišče in začela ond zidati prve hiše. Jugoslovanska vlada je to podjetje gmoletno podprla.

Razen tega prireja varšavsko društvo vsako leto jugoslovanske akademije na državne praznike, katerih se udeležuje vsa elita varšavska in zastopniki vlade na čelu, dalje umetniške večere, kjer se kaže jugoslovanska umetnost, potem predavanja in sprejmi odličnih gostov in izletov iz Jugoslavije. S kakšno posebno gostoljubnostjo je bil po celem Poljskem sprejet zbor Glasbene Matice iz Ljubljane! Eden najvažnejših činiteljev propagande za Jugoslavijo so bile ekskurzije, ki so jih prirejale društva prijateljev jugoslovanskega naroda. Tekom par poslednjih dveh let je bilo takih izletov petnajst. V zadnjih letih se število izletnikov v Jugoslavijo posebno na Bled in v Dalmacijo večja letno za 100%. Lani jih je bilo 2500, letos pa do julija že 4000, a do konca sezone jih bo verjetno 6000.

Podobno propagandno akcijo izvajajo tudi društva v provinci, zlasti ona v Poznanju in Katovicah. Ko je dozorela misel združitve posameznih sil v prestolici in v provinci, oziroma zveze vseh društev, ki delujejo posamič, v eno osrednjo organizacijo, je bil sklican to spomlad kongres v Varšavo, na katerem je bilo sklenjeno ustanoviti ligo poljsko-jugoslovanskih društev v republiki Poljski. Ta zamisel se je popolnoma posrečila. V odbor lige je bil izvoljen kot predsednik g. W. Kneblewski, kot podpredsednika g. prof. Hilarowicz (oba iz Varšave) in državni pravdnik Wozniak (iz Poznanja), kot tajnik g. S. Michalski. Član načelstva je postal tudi delegat ministrstva prosvete v Belgradu g. prof. J. Benešić iz Zagreba, zaslužni pisatelj in prevajalec vseh poljske literature v srbohrvaščino, ki je prispel na daljše bivanje v Varšavo. Profesor Benešić je po prihodu v Varšavo takoj prevzel pouk srbohrvaščine v posebnem tečaju, ki ga je priredilo Poljsko-jugoslovansko društvo v Varšavi. Misija prof. Benešića je bila sprejeta od poljskega javnega mnenja kar najbolj prisrčno kot znak, da tudi Jugoslavija želi zblizanja s Poljsko na kulturnem polju.

Liga poljsko-jugoslovanskih društev se je lotila takoj dela. V začetku prihodnjega leta ima namen izdati prvi poljsko-jugoslovanski almanah, lepo ilustriran z opisom današnje Jugoslavije v kulturnem in gospodarskem oziru in s posebnim pogledom na turistične in pokrajinske lepote. V V svrhu zbiranja materiala za to delo potuje ta čas predsednik lige g. Kneblewski po večjih mestih Jugoslavije. Ta almanah bo veliko storil za propagando krasot Jugoslavije in bo poljski narod zainteresiral za to deželo, za njeno kulturo, za njeno prirodno bogastvo in zaklade, ki se nahajajo v navadah in značajih južnih Slovanov. Druga knjiga, ki jo namerava Liga izdati, bo kratek priročnik in slovar srbohrvaškega in slovenskega jezika.

Končno se pripravljajo še to jesen na poljskem splošni kongres delegacij poljsko-jugoslovanskih društev, delujočih v obeh državah. Ta kongres se bo vršil jeseni v Poznanju, Varšavi in Krakovu, kjer bodo pripravljene raznovrstne slavnosti in sprejemi na čast bratov iz Jugoslavije.

Našemu prizadevanju je treba zahvaliti, da se v mesečniku »Jugoslavija«, organ Putnika v Splitu, tiskajo med drugim tudi članki o Jugoslaviji v poljščini, prav tako da pošilja Putnik razne poljske vodnike in plakate o Jadranu na Poljsko.

Jugoslovanska propaganda ima širok odmev v vsem periodičnem in dnevnem tisku v Poljski. Nedavno je varšavski ilustrirani »Svriat« izdal krasno številko, posvečeno Jugoslaviji. Isto delo »Svriatovir« v Krakovu, največji ilustrirani tednik na Poljskem, dalje »Tygodnik ilustrowany« v Varšavi in »Teczka« (Mavrica) v Poznanju.

Pri vseh tej akciji nas zelo podpira jugoslovansko poslanstvo v Varšavi, zlasti bivši poslanik g. Milanković in sedanjí poslanik Lazarevič, ki sta za to plemenito delo poslala častna člana poljsko-jugoslovanskega društva v Varšavi.

V zadnjih mesecih se se poglabili posebej štiki s Slovenijo, ki je tako prisrčno sprejela našega primasa kardinala Hlonda, poslala na Poljsko tako izvrsten zbor kot je Glasbena matica, se udeležila po svojih zastopnikih študentovskega slov.

Zrakoplov R 100 je srečno prispel na svoj cilj 3400 milj v 75 urah

Veliki gasilski dnevi v Ljubljani

Pozdravljeni!

Pozdravljeni gasilci, pozdravljeni možje, ki ste se zbrali v naši lepi beli Ljubljani, kjer hočete položiti javno računo o Vašem delu in se posvetovati za bodočnost.

Ni vas privedlo v našo belo Ljubljano poželenje po hrupnih veseljih, temveč zbrali ste se k resnemu delu in bela Ljubljana vas pozdravlja, ter vam poklanja svoja odkritosrčna srca. Meščani so okrasili svoje domove, naše žene in dekleta so spleta vence in natrgala cvetja, vse v pozdrav vam možem dela — plemenitega dela.

Najlepša čednost — ljubezen do bližnjega — vas diči. Prostovoljno ste si naložili težko in odgovorno delo in ljudstvo pojmi in zna ceniti to delo. Mnogo je organizacij, ki so si nadelale kot svojo nalogo pomagati človeštvu, a najvišje in najlepše mesto med temi zavzamejo gasilna in reševalna društva.

Vi hrabri možje, ki ste napovedali boj opasnemu elementu, čigar divjanje in moč uniči vsako leto toliko narodnega premoženja in ki skušate v težkem delu in naporu rešiti ne glede na svojo varnost človeško imetje in življenje, vi ste pravi pionirji čiste in visoke ljubezni do bližnjega.

Vseslovanski gasilski kongres, h kateremu ste se zbrali gasilci ne le iz naše lepe Jugoslavije, temveč iz vseh delov Evrope, naj bo slavje resnih mož. Ko se bodo govorile pri resnem delu ali v družabnem krogu velike besede, naj bodo to besede, ki vas še bolj navdušijo za vaš visok poklic.

In iz tega vzroka hoče prebivalstvo bele Ljubljane, svesto si svoje stare gostoljubnosti, isto izvršiti in nuditi v polni meri. Iz tega vzroka ocenjuje gasilci prepirani, da ne more biti noben požrav bolj odkrit, kakor vam ga nudi naša bela Ljubljana. Ponosni smo, da ste se možje dela izbrali ravno našo belo Ljubljano za vaš kongres, ponosno pa je tudi domače gasilno in reševalno društvo, ki obhaja baš te dni svojo 60letnico.

Dobrodošli gasilci!

Veličasten sprejem čeških gasilcev

Ljubljana, 1. avg.

Danes ves dan so prinjali v Ljubljano gasilci iz vseh krajev Jugoslavije ter zlasti zastopniki gasilskih zvez tujih držav. Ljubljana se je zato priložnosti oblekla v slovesno obleko, raz vseh hiše vihralo narodne zastave, zlasti pa je lepo okrašen trg pred glavnim kolodvorom, kolodvor sam ter Mestni dom.

Posebno prirčen sprejem je bil prirejen bratom gasilcem iz Češke in Moravske, ki so se pripeljali v Ljubljano na kongres danes popoldne. Ze mnogo pred napovedanim časom so se bili na kolodvoru zbrali vsi odličnejši zastopniki jugoslovanske gasilske zveze, zastopniki ljubljanskega občinskega sveta z gospodom županom dr. Pucem na čelu, češki konzul dr. Resel in drugi. Na peronu je bila razvrščena častna četa ljubljanskih gasilcev ter skupina gasilskega naraščaja iz Barja, ki je zlasti vzbujala pozornost občinstva.

Najprej so se pripeljali gasilci iz Moravske in sicer z rednim praškim brzovlakom, ki je imel zadaj priključene tri pullmane. Vlak je imel nad pol ure zamude; ob prihodu vlaka na kolodvor je godba »Zarje« pod vodstvom g. Dolinarja zaigrala našo državno himno, med tem, ko je po kolodvoru množica prihajajočim gostom živahno vzklikala v pozdrav. Skupno je prišlo z Moravske 130 gasilcev ter 26 žensk, večinoma žena posameznih gasilskih zastopnikov. Moravsko deželno zvezo, ki šteje 50 tisoč organiziranih članov gasilcev, zastopa predsednik g. Hrad, tajnik Kocman Alojz, načelnik dr. Svetnik ter blaginjak Rokoz František. Na ljubljanskem kongresu so zastopane vse moravske župe, skupno 59.

Pol ure pozneje so se pripeljali z monakovskim brzovlakom čez Solnograd in Jesenice gasilci Češke deželne gasilske zveze, skupno 5 vagonov. Gostom Čehom se je peljal do Jesenice naproti zastopnik J. G. Z. načelnik Engelsberger in drugi podpredsednik g. Musek. Vseh gostov Čehov je prišlo v Ljubljano 286, med njimi samaritanska četa praškega društva. Tudi to skupino je pozdravil kot prejšnjo ljubljanski konzul dr. Resl ter posamezne zastopnike predstavil med seboj. Od Češke gasilske zveze so prišli na kongres starosta Sejdil Adolf, podstarosta Mohaček, tajnik Vidra Jožef ter blaginjak Krelik Karel.

Po prihodu obhvalov sta se obe skupini združili na peronu v enotno četo ter jih je v imenu J. G. Z. pozdravil s krajšim nagovorom starosta g. Turk. Za pozdrav se je zahvalil starosta Češke deželne gasilske zveze tovariš Sejdil, nakar je izrekel par pozdravnih besed še ljubljanski konzul dr. Resl.

Po pozdravih so se vsi zbrani gasilci formalno v četo ter v sprejeto z godbo na čelu odkorakali izpred kolodvorov skozi gost špalir občinstva, ki je goste mob njih prihodu v mesto živahno vzklikalo, po Miklošičevi cesti in čez Marijin trg pred Mestni dom, kjer je bil po pregledu čet razhod.

Današnje gasilske prireditve

Ob 9: Proslava 60 letnice obstoja prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani:

- Slavnostni občni zbor v dvorani Mestnega doma.
- Razvitje in blagoslovitev društvenega prapora pred Mestnim domom. Med slavnostnim občnim zborom koncert godbe »Zarje« pred Mestnim domom.

Ob 11: Odkritje spomenika pokojnemu starosti in organizatorju jugoslovanskega gasilstva Franju Barletu na pokopališču pri Sv. Križu, v navzočnosti oblasti, mednarodnih gasilskih federacij in jugoslovanskega gasilstva. Polaganje vencev.

Ob 12: Promenadni koncert gasilske godbe iz Djakova (70 mož) v Zvezdi.

Ob 16: Večje gasilcev za nedeljski nastop na prostoru SK Ilirije. (Vstopnina 2 Din.)

Ob 17.30: Poklonitev Vseslovanskega gasilskega saveza in jugoslovanskega gasilstva manjšemu pesniku Prešerna. Polaganje vencev pred njegov spomenik na Marijinem trgu.

Ob 19.30: Slavnostni banket v dvorani »Zvezde« (Din 70). Med banketom koncert gasilske

Slovesna otvoritev gasilske razstave

Ljubljana, 1. avgusta.

Danes ob 10 dopoldne je bila na velesejmu slovesna otvoritev gasilske razstave. S to otvoritvijo so se pričele oficijelno gasilske svečanosti. Ljubljani je pričetek slavnosti javil s strelji top z gradu. Na velesejmu je bilo zbrano mnogo odličnega občinstva, zastopnikov oblasti in korporacij in pa gasilskih organizacij. Med številnimi zastopniki naj navedemo le: zastopnika Nj. Vel. kralja generala Popoviča, zastopnika bana banskega svetnika Grassellija, ljubljanskega mestnega župana dr. Puca, dalje se je udeležil slovesnosti ves ljubljanski konzularni zbor in pa mnogo drugih odličnih osebnosti in oficijelnih zastopnikov.

Slovesnost otvoritve je pričel s primernim govorom starosta jugoslovanske gasilske zveze g. Josip Turk, ki je povdarjal, da razstava ponazorjuje razvoj, trud, skušnje in uspehe gasilstva. Govornik je izrazil zahvalo Nj. Vel. kralju, da je prevzel protektorat nad kongresom in pozval vse prisotne, da so vzklili Nj. Vel. kralju trikrat: »Na pomoč!«

Godba »Zarje« je zaigrala državno himno, govornik g. Turk pa je zaključil svoj govor z zahvalo razstavnemu odseku kongresnega odbora, ki je tako vzorno pripravil vso razstavo.

Župan dr. Puc je v svojem kratkem govoru izrazil veselje, da so se v Ljubljani zbrali k gasilskemu kongresu zastopniki slovenskih in prijateljskih narodov in nato proglasil razstavo za odprto. Prisotni so si nato ogledali razstavo.

Zgodovinska gasilska razstava

Gasilska razstava je razdeljena v dve skupini. Prva skupina — paviljon na levi strani velesejskega prostora — nudi delegatom inozemskih gasilskih zvez in vsem ostalim številnim obiskovalcem nad vse pestro, zanimivo in poučno sliko razvoja našega gasilstva. Razstavljeno je v posameznih oddelkih tega paviljona najprimitivnejše gasilno orodje, katerega starost sega ponekod v 17. stoletje nazaj in toliko raznih drugih redkih zgodovinskih predmetov, da gre res vsa čast razstavnemu odboru, ki je položil ogromen trud v vse to. Največ zaslug za vsestransko uspešno razstavo sta si pridobila predsednika širšega in ožjega razstavnega odbora predsednik kongresnega odbora g. Rihard Engelsberger in pa načelnik gasilcev in šolski upravitelj iz Brezovice, g. Zdravko Mikulj, ki se je z vso vneto in redko marljivostjo lotil pripravljalnega dela. Z nič manjšo poštrevnostjo in vestnostjo so jima pri urejevanju razstavnega materiala pomagali stari, razni člani ljubljanskega gasilskega društva gg.: Franc Medić, Ivan Perme, Ivan Breškvar in Josip Lapajnar.

Kakor neme priče herojstva, človekoljubnosti in nesebičnosti naših prednikov strmiijo z železnimi očmi v obiskovalce brigadne iz preteklega stoletja. Človeku uide sprva pomilovalen nasmeh preko ust, ko si ogleduje te zarjavele, prečudno zveržene, doslužene veterane — a koj nato ga obide čut nemega spoštovanja in občudovanja do herojev, ki so nekoč zdavnaj pred nami s prav isto nesebičnostjo in ljubeznijo do bližnjega nosili svoje fizične in duševne sile na fronto proti svojemu najhujšemu sovragu — ognjenemu elementu. Da, celo večjih zaslug za splošen razvoj gasilstva so si pridobili kakor pionirji naše dobe. Samo pomisliti je treba, kako je bilo v primeri s sedanjimi požarnimi brambami, ki so večinoma že vse z najmodernejšim gasilnim orodjem opremljene, njih delo s takimi skrajno nerodnimi in nepraktičnimi pripravami kot so te, otežkočeno in koliko večji opasnosti za življenje podvrženo!

Naj navedemo samo par razstavljenih kuriozitet:

- Brizgalna Gasilskega društva v Stražišču — stara 62 let.
- Brizgalna Gasilskega društva v Dol. Logatcu — stara 90 let.
- Brizgalna Gasilskega društva Lom pri Trziču — stara nad 200 let.

Poleg tega vidiš na razstavi še vse polno zanimivih drobnarij: Lopar in metlo, katero so včasih baje tudi nad vse uspešno uporabljali pri gašenju. Leseno helebardo, s katero so bili nekoč oboroženi nočni čuvaji in rog, s katerim so označevali nočne ure in požar. Fotografije raznih gasilskih društev, od spretnih diletantov izdelane slike požarov, diplome, 228 let staro knjigo »Der kluge und Rechts — verständige Haus Vatter, bestehend in neun Buchern«, krasen načrt požara iz Maribora, sliko, ki predstavlja strahoten požar v predilnici in tkalnici Glanzmann-Gassner v Trziču dne 26. maja 1891, čelado in ročno cev pri požaru

godbe iz Djakova in nastop pevskega kvarteta Glasbene Matice.

Ob 21: Sijajen umetni ogenj v počast kongresa na sportnem prostoru SK Ilirije. Slike Nj. Vel. kralja Aleksandra I. gasilca v opremi, sv. Florjana. (Vstopnina: Stojšča 10 Din, sedeži 20 Din. Predprodaja v trafikah.) Najmodernejša atrakcija na polju umetnega ognja.

Po 21: Veselica ljubljanskega gasilnega društva na Taboru. (Godba iz Djakova.)

4. maja 1920 smrtno ponesrečenega Alberta Zarjaja in še nepregledno vrsto drugih zgodovinsko-pominskih predmetov.

Razstava gasilskega orodja

V nasprotnem paviljonu so razstavljene najmoderneje, najdovršeneje in praktično že nekajkrat preizkušene motorne brigadne. Dalje je tam nanizanih nebroj precizno izdelanih posameznih delov gasilskega orodja, zaslih gasilskih aparatov, najlegantnejših gasilskih avtomobilov in kot novost za Ljubljano: cestni požarjavni aparati in avtomatični požarjavci, s katerimi se je proti ognju zavarovalo že več evropskih mest. Cestni požarjavni aparati so razpostavljeni na cestnih križiščih in javnih prostorih. Spojeni so z osrednjo postajo gasilskega društva. Če razbijemo šipo in pritisnemo na gumb, dobi požarna bramba za vsak

gres v okviru slovenskega gasilstva. Že tedaj se je kongresu udeležil sedanji starosta čeških gasilcev g. Seidl.

Društvo je v naslednjih letih posvečalo po svojih organih največje pažnje organiziranju gasilstva po deželi in se leta 1905 udeležilo tudi Slovenskega gasilskega kongresa v Pragi.

V noči na 3. maj 1903 se je velikim požarom, pri katerih je sodelovalo ljubljansko gasilno društvo, pridružil požar v Polakovi tovarni v Ljubljani. Dvakratni strel z Gradu je raznel ogenj in načelnik Stricelj je bil prvi na licu mesta, nekaj trenutkov pozneje je pa že pridružil prvi oddelki gasilcev. Le hitremu nastopu gasilcev se je bilo zahvaliti, da ogenj ni upepelil cele tovarne in vseh poslopj, ki meje na njo.

Dne 9. julija istega leta je izbruhnil na Dunajski cesti večji požar, katerega je gasilno društvo z nepričakovano hitrostjo ugasnilo. Pri tem ognju se je zgodil primer, ki karakterizira načelnika Stricelja kot neustrašnega gasilca. Stricelj je zašel v svoji agilnosti pod gorčo ostriže, ki se mu je podrla na glavo, odskočil je sicer, toda en tram ga je zadel pošev po glavi, da mu je čelado vtisnil do lobanje. Prisotni društveni zdravnik dr. Zajc je konstatiral, da lobanja ni prebita in Stricelj je šel, zatrujejoč, da ima Kranjec trdo bučo, zopet na delo.

Delovanje gasilnega društva ljubljanskega se je priznalo na najvišjem mestu. Izmed odlikovancev žive še danes člani društva: Franc Medic, Josip Lapajner in Ivan Perme.

Do leta 1910 je ljubljansko prostovoljno gasilno društvo bilo klicano k ognju 549 krat. Rešila postaja, ki je bila ustanovljena pri društvu 1. januarja 1903, je do leta 1910 intervenirala pri reševanju v 4350 slučajih.

Ob izbruhu svetovne vojne je društveno delovanje začasno radi vpoklica večine članov prenehalo, vendar pa se je takratnemu in sedanjemu načelniku g. Josipu Turku posrečilo oprostiti vojaške službe večje število članov, ki so v vojnem času vršili službo sanitetcev pri prevozu ranjenecov s kolodvoru v razne bolnišnice. Tudi pri tem delu se je članstvo izkazalo kot neustrašeno in požrtvovalno, kar je uvidel tudi Rdeči križ in je tako načelnika Josipa Turka kakor tudi več članov odlikoval z zaslužnimi svetinjami.

Dne 3. maja 1915 je preminul oče kranjskega gasilstva Fran Doberlet. Po njegovi smrti je bil izvoljen za načelnika Zveze slovenskih prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem sedanji starosta JGZ Josip Turk.

Po prevratu so v letu 1919 člani ljubljanskega gasilnega društva, in to sedanji načelnik Josip Turk, pokojni starosta Fran Barle, bivši tajnik JGZ Janko Hojan, sedanji tajnik Fran Pristovšek, skupno z ostalimi funkcionarji kranjskega in štajerskega gasilstva pričeli akcijo za združitve vseh slovenskih gasilcev.

Ustanovili so v letu 1920 Jugoslovanske gasilsko zvezo, kateri je načeloval do svoje smrti Fran Barle. Smeo lahko trdimo, da ima članstvo ljubljanskega gasilnega društva največ zaslug za ustanovitev in združitve slovenskega gasilstva v enotno organizacijo.

Neustrašenost društvenih članov se je posebno pokazala v letu 1920, ko je 4. maja izbruhnil požar na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Od lokomotive se je vnel železniški vagon, naložen z nafto v železnih sodih. Velikanski črni oblaki so se dvigali v nebo in nebroj ljubljanskih radovednežev je prihitelo na pogorišče. Med prvimi je prihitelo na pomoč ljubljansko prostovoljno gasilstvo. Ko je društvo stopilo v akcijo, so jeli eksplozivni sodi drug za drugim in železni kosi so leteli na vse strani. Gasilstvo se je moralo umakniti in sčutilo je le še barake v bližini požara, v katerih je begalo preplašeno prebivalstvo. Vse eksplozije so šle navzgor, deveta pa je butnila v vodoravni smeri in pokosila je šest članov ljubljanskega prostovoljnega gasilstva: Zargija, Levca, Klančeka, Zgonca, Permeta in Košička. Zargi je obležal mrtev na mestu, Levce je dobil smrtno rano na glavi, ostali pa so bili poškodovani več ali manj na rokah in nogah. Društveni reševalni oddelki je zvozil ranjence v deželno bolnišnico, Levca naravnost na operacijsko mizo. Zdravniki so si vse prizadeali, da rešijo ponesrečenec, toda pri Levcu je bilo prizadevanje brezuspešno; štiri dni po nezgodi je podlegel nevarni rani. Pretresljiv dogodek je učinkoval na gasilstvo in na prebivalstvo vobče in vse se je trudilo, da padli žrtvi Zargija in Levca spremlja na dostojen način k večnemu počitku.

Dne 17., 18. in 19. julija 1920 je praznovalo društvo 30letnico obstoja. Ob tej priliki se je na predlog takratnega načelnika društva Janka Hojana imenovalo častnim članom društva takratnega mestnega župana dr. Ivana Tavčarja. Poleg njega se je imenovalo častnim članom tudi pokojnega Frana Barleta ter še živeče člana Frana Medica, Ivana Permeta in Josipa Lapajnerja.

Pri petdesetletnici društva je bilo zastopanih sto slovenskih gasilnih društev, 30 društev iz Hrvaške, 1 iz Bosne in več zastopnikov iz bratske Češkoslovaške.

V naslednjih letih je bilo društvo kakor vedno budno na straži za dobrobit mesta in prebivalstva. Pod vodstvom nepozabnega Frana Barleta in Janka Hojana se je članstvo temeljito izurilo za nastope pri najnevarnejših požarih.

Jugoslovanska gasilska zveza, v kateri so sodelovali društveni člani Fran Barle, Josip Turk, Janko Hojan in Fran Pristovšek, je pridobivala na moči ter se že do leta 1928 razširila na vse ozemlje sedanje Dravske banovine. Ni pa še bilo izvršeno vse delo, ko je neusmiljena smrt 23. maja 1928 iztrgala iz vrst gasilstva najzaslužnejšega gasilca, pokojnega starosta Frana Barleta. Kako je bil pokojni starosta priljubljen slovenskim gasilcem, je najlepše pokazal impozanten pogreb, katerega so se udeležili zastopniki vseh gasilnih društev.

V letu 1928 si je društvo nabavilo najmodernejšo motorno brizgalno, ki je bila blagoslovljena 29. junija 1929. K nabavi te brizgalne je v veliki meri prispevala mestna občina ljubljanska. Za zasluge, ki si jih je stekel v teku svojega županovanja za društvo župan g. dr. Puc, ga je društvo na obnem zboru 2. marca letos imenovalo za svojega častnega člana.

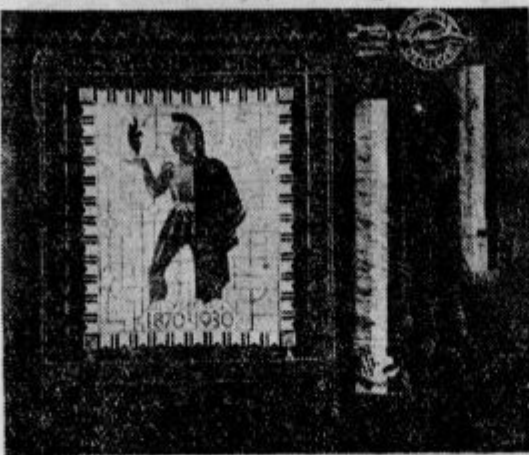
Na istem obnem zboru je bila izvoljena nova društvena uprava, ki jo tvorijo: načelnik Josip Turk, poveljnik Milko Hojan, namestnik Fran Mežek, tajnik Engelbert Gostiša, 1. blagajnik Stanko Pristovšek, 2. blagajnik Karel Blatnik, četopoveljniki Tone Hojan, Ciril Gorican in Maks Izane ter pomočnik Janko Vidmar. Društvo šteje danes 72 članov in je preskrbljeno z najmodernejšim gasilnim orodjem, tako da je smatratl požarno varnost mesta Ljubljane in okolice za povsem zagajeno.

Društveni kurat je bil že od leta 1904 dalje stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka,

Nov duh je zavladal v društvu pred tremi leti, ko so pristopili vanj nekateri agilni mlajši ljudje, tako gg. Milko Hojan, Engelbert Gostiša in Fran Mežek. Od tedaj dalje je društvo uresničilo nove pasove, si nabavilo brizgalno, pridobilo nove pasove, si nabavilo prvovrstne, 50 metrov dolge švicarske plezalne vrvi, plinske maske in drugo. Društvo pa ima še mnogo namenov in načrtov, predvsem si pa želi nov trenski avto.

K šestdesetletnici tega društva mu čestita vsa javnost in mu želi še krasen nadaljni razvoj!

Nova zastava ljublj. gasilnega društva

Danes dopoldne bo na slovesen način razvita nova zastava ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva. Zastava je krasno delo in reševalnega društva. Zastava je krasno delo in reševalnega društva. Zastava je krasno delo in reševalnega društva.

Dne 3. maja 1915 je preminul oče kranjskega gasilstva Fran Doberlet. Po njegovi smrti je bil izvoljen za načelnika Zveze slovenskih prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem sedanji starosta JGZ Josip Turk.

Po prevratu so v letu 1919 člani ljubljanskega gasilnega društva, in to sedanji načelnik Josip Turk, pokojni starosta Fran Barle, bivši tajnik JGZ Janko Hojan, sedanji tajnik Fran Pristovšek, skupno z ostalimi funkcionarji kranjskega in štajerskega gasilstva pričeli akcijo za združitve vseh slovenskih gasilcev.

Ustanovili so v letu 1920 Jugoslovanske gasilsko zvezo, kateri je načeloval do svoje smrti Fran Barle. Smeo lahko trdimo, da ima članstvo ljubljanskega gasilnega društva največ zaslug za ustanovitev in združitve slovenskega gasilstva v enotno organizacijo.

Neustrašenost društvenih članov se je posebno pokazala v letu 1920, ko je 4. maja izbruhnil požar na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Od lokomotive se je vnel železniški vagon, naložen z nafto v železnih sodih. Velikanski črni oblaki so se dvigali v nebo in nebroj ljubljanskih radovednežev je prihitelo na pogorišče.

Med prvimi je prihitelo na pomoč ljubljansko prostovoljno gasilstvo. Ko je društvo stopilo v akcijo, so jeli eksplozivni sodi drug za drugim in železni kosi so leteli na vse strani. Gasilstvo se je moralo umakniti in sčutilo je le še barake v bližini požara, v katerih je begalo preplašeno prebivalstvo. Vse eksplozije so šle navzgor, deveta pa je butnila v vodoravni smeri in pokosila je šest članov ljubljanskega prostovoljnega gasilstva: Zargija, Levca, Klančeka, Zgonca, Permeta in Košička. Zargi je obležal mrtev na mestu, Levce je dobil smrtno rano na glavi, ostali pa so bili poškodovani več ali manj na rokah in nogah. Društveni reševalni oddelki je zvozil ranjence v deželno bolnišnico, Levca naravnost na operacijsko mizo. Zdravniki so si vse prizadeali, da rešijo ponesrečenec, toda pri Levcu je bilo prizadevanje brezuspešno; štiri dni po nezgodi je podlegel nevarni rani. Pretresljiv dogodek je učinkoval na gasilstvo in na prebivalstvo vobče in vse se je trudilo, da padli žrtvi Zargija in Levca spremlja na dostojen način k večnemu počitku.

Dne 17., 18. in 19. julija 1920 je praznovalo društvo 30letnico obstoja. Ob tej priliki se je na predlog takratnega načelnika društva Janka Hojana imenovalo častnim članom društva takratnega mestnega župana dr. Ivana Tavčarja. Poleg njega se je imenovalo častnim članom tudi pokojnega Frana Barleta ter še živeče člana Frana Medica, Ivana Permeta in Josipa Lapajnerja.

Pri petdesetletnici društva je bilo zastopanih sto slovenskih gasilnih društev, 30 društev iz Hrvaške, 1 iz Bosne in več zastopnikov iz bratske Češkoslovaške.

V naslednjih letih je bilo društvo kakor vedno budno na straži za dobrobit mesta in prebivalstva. Pod vodstvom nepozabnega Frana Barleta in Janka Hojana se je članstvo temeljito izurilo za nastope pri najnevarnejših požarih.

Jugoslovanska gasilska zveza, v kateri so sodelovali društveni člani Fran Barle, Josip Turk, Janko Hojan in Fran Pristovšek, je pridobivala na moči ter se že do leta 1928 razširila na vse ozemlje sedanje Dravske banovine. Ni pa še bilo izvršeno vse delo, ko je neusmiljena smrt 23. maja 1928 iztrgala iz vrst gasilstva najzaslužnejšega gasilca, pokojnega starosta Frana Barleta. Kako je bil pokojni starosta priljubljen slovenskim gasilcem, je najlepše pokazal impozanten pogreb, katerega so se udeležili zastopniki vseh gasilnih društev.

V letu 1928 si je društvo nabavilo najmodernejšo motorno brizgalno, ki je bila blagoslovljena 29. junija 1929. K nabavi te brizgalne je v veliki meri prispevala mestna občina ljubljanska. Za zasluge, ki si jih je stekel v teku svojega županovanja za društvo župan g. dr. Puc, ga je društvo na obnem zboru 2. marca letos imenovalo za svojega častnega člana.

Na istem obnem zboru je bila izvoljena nova društvena uprava, ki jo tvorijo: načelnik Josip Turk, poveljnik Milko Hojan, namestnik Fran Mežek, tajnik Engelbert Gostiša, 1. blagajnik Stanko Pristovšek, 2. blagajnik Karel Blatnik, četopoveljniki Tone Hojan, Ciril Gorican in Maks Izane ter pomočnik Janko Vidmar. Društvo šteje danes 72 članov in je preskrbljeno z najmodernejšim gasilnim orodjem, tako da je smatratl požarno varnost mesta Ljubljane in okolice za povsem zagajeno.

Društveni kurat je bil že od leta 1904 dalje stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka,

Včeraj je praznoval g. Franc Rus, operni pevec, v ožji rodbini 60letnico svojega rojstva. Rojen je bil dne 1. avgusta 1870. leta v Smartnem pri Litiji. Že kot malček je vzbujal posebno pozornost pri domačih kot pevec čistega naravnega glasu. Pozneje so ga starši poslali po iniciativi g. učitelja Ivana Bartla v Ljubljano v Cieljansko šolo. Že drugo leto je bil sprejet v opero, ki se je osnovala v Citalnici pod ravnanjem in dirigentom g. Fran Gerbičem. Pol je že takrat več solo-partij, a pozneje v novem, sedaj Opernem gledališču je pa zelo napredoval in pel tudi prve

Dvojni požar na Viču

Vič, 1. avgusta.

Ni se še popolnoma polegla strah grozne noči ob podpeškem požaru, ko se je rdeči petelin nenadoma pojavil sredi Viča. Včeraj zadnjega julija je obiskala ta strašna nesreča tukajšnjega posestnika Franceta Pleško, o čemer je »Slovenec« *že na kratko poročal. Pripomniti bi bilo še sledeče:*

Gospodar Franc Pleško se je prav tedaj, ko je izbruhnil požar, mudil z doma baže na njivi. Opozorjen od ljudi o požaru sredi Viča, se je nemudoma podal domov in z grozo opazil, da gori njegov hlev. V

V konkurzu tvrdke Gričar & Mejač

V LJUBLJANI,
Selenburgova 3

se vrši razprodaja

ostalega konfekcijskega
in manufakturnega
blaga in inventarja za

dokaj nižjo ceno kot dosedaj,

in sicer samo do
8. avgusta 1930, s ka-
terim dnevom se imajo
trgov. lokali izprazniti.

Konkurzni upravnik:
Dr. Luce Treo.

mo — pristopila ligi v prvi vrsti hrastniška industrijska podjetja, ki so nemalo zainteresirana na tem, da je zdravje njih nastavljenec kar najboljša. Nalog, ki si jih je liga postavila, je mnogo in je njih izvršitev odvisna od tega, kako se bo prebivalstvo odzvalo pristopu. Naj ne bo nikogar, ki bi zavrnil onega, ki bo vabil na pristop k ligi. Samo tedaj, če bo razumevanje za ligno delo prodorilo v sledajočo hišo, smemo računati z njenim uspešnim delovanjem.

★ Najno opozorilo vsem gostilničarjem, hoteljem itd. Zakon o avtorskem pravu je izšel dne 26. decembra 1929 in je od tistega časa že veljaven. Ta zakon določa, da dobivajo avtorji, t. j. skladatelji kakršnekoli glasbe, ki se izvaja v javnosti, gotove dohodke za tisto delo. Taki zakoni so uvedeni že skoro v vseh državah v Evropi in se mora posvodi najstrožje izvrševati. Istolako je prišel pri nas ta zakon že v decembru lanskega leta v veljavo, ter se pričena vsled raznih pogajanj šele s 1. junijem 1930 strogo izvajati. Kazni za neupštevanje teh predpisov so velikanske najmanjša od Din 1000 naprej. Izrečena je bila že prva obsodba in doletela, ki teh predpisov ni upošteval, je bil sodno obsodjen na Din 20.000 z vsemi stroški vred. Zato si štejmo v dolžnost vsa cenj. zadržana načelstva na to resno opozoriti, da vsaki v svojem okolju povabi zadržane člane na priglas instrumentov, katere imajo v svojem lokalu in se na njih svira v svrhu razveseljevanja ali pri plesnih prireditvah. Priglasiti se mora vse bodisi radio, gramofon, glasovir, orkestrion, citre, harmonika, tamburice itd., vse kar služi za javno proizvajanje godbe. Privatniki temu niso podvrženi. — Te instrumente je priglasiti potom vprašalne pole, kakršne smo že svoj čas vsem zadržam in slednjič tudi posameznikom s stanovanjskim listom Gostilničarjem razposlali. Ako pa jih kje primanjkuje, naj se piše Zvezi po nje. Ako se vršijo prireditve od drugih prirediteljev, je lastnik lokala odgovoren za plačila avtorskih tinitij in mora tedaj gostilničar opozoriti prireditelja, ako je zadostil avtorskemu zakonu t. j. da je pred prireditvijo zaprosil za dovoljenje izvajanja godbe. Člani zadržaj pošiljajo taka naznaila zadržam ali Zvezi. Te pa jih morajo tedensko pošiljati zastopniku avtorske centralne v Ljubljani, Grajska planota št. 1.

Pri glasbenih prireditvah je navesti tudi ves program točk, ki se bodo izvajale, ter ime avtorja t. j. skladatelja dotičnih glasbenih del. Za one, ki bodo redno in točno priglašali take prireditve, se bo dovoljevalo na predpisano takso 10 do 15% popusta. Takse so določene za večja mesta po 50 para, za Ljubljano 30 para in za deželo 25 para od vsakega gosta ali obiskovalca prireditve. Za posamezne stalne glasbene instrumente kakor glasovir, gramofon itd., pa se bo določila povprečna letna taksa. Zveza je morala prevzeti obveznost za redno izpolnitev tega avtorskega zakona, zato pa apelira na vse članstvo, da se temu pozivu brezpogojno odzove in naredbi pokorava. Do konca julija mora biti točno urejeno, zato prosimo zadržana načelstva, da že z ozirom na škodo, ki bi posameznika mogla doleteti, prevzemo dolžnost vse člane o tem točno obvestiti. Svatbe ali le priložnostna razveseljevanja, ki se ne prirejejo stalno n. pr. po kakem harmonikarju, ciganih ali citraših in drugačno igranje le za svojo zabavo ne podleže določbam tega zakona.

★ Perutninarstvo. Sestavlja A. Slivnik. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena Din 40, v platno Din 60. — Knjiga obsega 174 strani, je bogato ilustrovanja in lično opremljena. V lahko umiljivi besedi opisuje pisatelj vzgojo perutnine raznih pasem, da se perutninarstvo povzpne do večje dobičkonosnosti tudi po naših krajih. Zelo važno je poglavje o kurjih boleznih, ki obsega vnanje in notranje bolezni, ter razne neugode in razvade. Dalje, kako zdravimo bolno kurčino. Knjiga je sestavljena po raznih virih in z veliko marljivostjo. Vsi rejci in ljubitelji perutnine naj si nabavijo to izvrstno knjigo.

★ Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj v Mariboru. (Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Beogradu). Novi tečaj se začne 2. septembra 1930. Prospekti brezplačno pri ravnanstvu zavoda, Maribor, Vrazova ulica 4. Zavod poseduje tudi lastni penzionat za dečke, na kar se posebno opozarja.

★ Nagrobne spomenike najceneje v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

★ Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slaboputju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravnik stoletja so uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Vsem cenjenim odjemalcem

WECK-OVIA

prilprav za vkuhanje sporočamo, da je prispela nova pošiljka. Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Ljubljana

NOCOJI

Vsi ob devetih k veličastnemu ognjemetu na prostoru SK Ilirijel

○ Zastave že vihraje! Vsa Ljubljana se je včeraj odela v zastave, ki vihraje prav z vsakega poslopja. Kongresni in Krekov trg sta lepo okrašena, prav tako vihraje zastave sredi Masarykove ceste. Krekov trg je posut z drobnim peskom. Že v četrtek zvečer sta žarela Grad in Mestni dom v električni luči. Na ulicah je bilo že včeraj opaziti znaten porast prometa, znamenje, da je že včeraj prišlo zelo mnogo tujih gostov v Ljubljano.

○ Delavska godba »Zarja« bo v nedeljo, na glavni dan gasilskih slavnosti svirala na vrtu hotela »Union« od 12—14 in zvečer po gasilski telovadbi v čast gasilskim gostom. Godba »Zarja« sodeluje že vse dni gasilskega kongresa.

○ Šator sredi Ljubljane. Kakor smo pred dnevi poročali, je »Rdeči križ« res postavil pred Narodnim domom ogromen šator, ki naj služi za lazaret. Šator ima dva dela: sprejemnico in pa oddelek za operacijo. Upajmo, da se ne bo treba nikomur poslužiti tega šatora. »Rdeči križ« bo s tem šatorom nedvomno dosegel velik propaganden efekt.

○ Koroški Slovenci, skupina 80 mož, pridejo danes z opoldanskim vlakom z Jesenic v Ljubljano. Druga skupina pride preko Dravograda in Celja. Drage brate, težko preizkušene v zvestobi do slovenskega naroda, pozdravljamo z vso ljubeznijo!

○ Klub koroških Slovencev v Ljubljani priredi danes ob osmih zvečer na vrtu hotela Lloyd družabni večer. Pridejo naši slovenski gasilci iz Koroške in je radi tega potrebno, da se družabnega večera vsi udeležimo.

○ Veličasten ognjemet, kakor ga Ljubljanci se niso videli, priredi v času Vseslovenskega gasilskega kongresa kongresni odbor v soboto 2. avgusta na sportnem prostoru SK Ilirije pri gorejskem kolodvoru točno ob 9 zvečer. Ta ognjemet bo po svoji privlačnosti ena najboljših točk kongresnih dni in je že sedaj veliko povpraševanje po vstopnicah. Poleg nešteti raket, ognjenih strel, žarečih soluc, Niagara slapa, rimskih sveč, palm, bengalskih luči itd. bo vzbujala posebno pozornost velika žareča slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, pokrovitelja kongresa, ter sliki gasilskega patrona sv. Florjana in gasilca v polni opremi.

Vstopnice se dobijo v trafikah: Praprotnik, Presernova ulica; Sever, Selenburgova ulica; Pogačnik, Dunajska cesta in v trgovinah: »Sana«, Selenburgova ulica; Ivan Bonač, Selenburgova ulica; Joso Gorec, Dunajska cesta; Slavko Rus, Dunajska cesta; A. Rasberger, Miklošičeva cesta; Ivanka Smale, Marijin trg; Bogomir Moloh, Vodnikov trg in pri »Putniku«. Cene so za stojališča 10 Din, za sedeže po 20 Din. ○ Bukova drva (kubičen meter 150 Din) in trboveljski premog pri tvrdki »Kurivoc«, Dunajska cesta 33, telefon 34-34.

○ Rezanje kurjih očes in masaža se vrši po strokovnjaku v kopališču hotela »Slon« vsak dan od 7.30—18.30, v nedeljo od 8—12.

○ Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Uslar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Ročvar, Šiška VII.

Popolna razprodaja damskih oblek!

Svilene vseh vrst . . . . . od Din 140—
Domače perilne . . . . . od Din 60—
Športne bluze in krila . . . . . od Din 70—

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Oglejte si blago v izložbah!

Maribor

○ Sprejem moravskih gasilcev. V Maribor je prispelo včeraj na svojem potovanju na vseslovenski gasilski kongres v Ljubljani s praskim brzovlakom ob 18.58 okrog 200 moravskih gasilcev. Na glavnem kolodvoru so jih poleg številnega občinstva pričakovali in sprejeli zastopniki mestne občine, mariborske gasilske župe s častno četo, Čoška kluba in JC. lige ter drage goste srčno pozdravili. Po 20 minutnem postanku vlaka so dragi gostje nadaljevali svoje potovanje v Ljubljano.

○ Zaključni izpiti na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos na svečan način obhajal v četrtek dopoldne na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli slovesen zaključek preteklega šolskega leta. Ob pol osmih jutraj se je vršila v tukajšnji stolnici sv. maša, ki ji je poleg učencev in staršev prisostvoval celokupni profesorski zbor z zavodovim ravnateljem J. Priolom na čelu. Ob devetih se je nato v zavodovi dvorani pričela slovesnost zaključnih izpitov, ki jo je otvoril s toplimi pozdravnimi govorom zavodov ravnatelj Josip Priol, ki je pozdravil vse navzoče vabljene goste, starše gojencev in profesorski zbor. Imenoma je pozdravil načelnika kmetijskega oddelka banske uprave inž.

A. Podgornika, ravnatelja Puklavca, učitelja »Naših goric« A. Zmavca, kmetijska referenta pri tukajšnjem okrajnem načelnstvu inž. Ferlica in M. Zupanca, ravnatelja Stajarske sadjarske zadruge F. Rudla, upravitelja trsnice in drevesnice v Pekrah F. Šumenjaka ter upravitelja škofovih posestev L. Habjanca. Ob zaključku svojega govora se je spomnil Nj. Vel. kralja Aleksandra ter pozval vse navzoče, da s trikratnim »Živio« izrazijo Nj. Veličanstvu udanost in zvestobo. Po letnem poročilu o delovanju v šolskem letu 1929/30, ki ga je podal ravnatelj Priol, je sledilo izpraševanje učencev, nakar je spregovoril zastopnik banske uprave inž. Podgornik, ki je v svojem govoru izrazil priznanje šoli in profesorskemu zboru za odlične uspehe ter pozval učence, da posvetijo vse svoje moči napredku kmetijstva in pa da se v svoji stroki doma vedno izpopolnjujejo. Nato je inž. Podgornik razdelil vsem izprašencem šolska izpričevala, štirim pa, ki so dovršili z odličnim uspehom, tudi lepe premije v knjigah. Odlikovanci so: K

Vrhnika

Kriza v lesni industriji, ki je nastopila vsled izvoza lesa iz Rusije, se tudi pri nas pozna. Nevarnost je, da se ustavi obrat na posameznih žagah, kar bo takoj povzročilo večjo brezposelnost. Edina industrija, ki pri nas obstoja, je Pollakova tovarna usnja, v Verdru tovarna parketov in par parnih žag. Poleg tega sta še dve opekarni, kjer je pa le sezonsko delo. Imeli bi pa že lahko marsikaj več, gotovo pa vse to, kar se nam je nudilo po vojni. Tu zlasti opozarjamo na Kressov projekt, ki je predvidel zgradbo velike elektrarne, in zadnje čase tudi tekstilno tovarno, ki bi nastala v zgradbah nekdanje konzervne tovarne. Spomladi se je že govorilo, da začno kmalu delati, pa do danes ni nobenega sledu po kakem pričetku. Kaj je vzrok, da tekstilna tovarna še ne obratuje, se prav nič ne ve, najbrže je pa prišlo kaj vmes. Delovnih moči ne manjka in tu ni mogoče iskati vzrokov, čeprav se je nek gospod izjavil, da pri nas absolutno ni mogoče nobene tovarne, — ker — »ni« delavcev.

Prehrana gostov ob odkritju spomenika Ivanu Cankarju. Osnova se je poseben prehranjevalni odsek pod vodstvom g. Japla, ki ima nalogo skrbeti za prehrano in prenočišča ob odkritju spomenika 10. avgusta. Kdor reflektira na kosilo, naj pošlje — tako razglasa odbor — 15 Din po pošti položnici št. 10.633 »Kmetске posojilnice vrhniske okolice«, ki jo dobi na vsaki pošti ali pa po pošti nakaznici. Oni, ki žele prisostvovati tudi akademiji v soboto zvečer, naj sporoče isto tako svoj prihod oz. če žele prenočišče.

Novo mesto

Umrli je 30. julija g. Zupan Mihael v starosti 52 let. Pogreb je bil včeraj popoldne. Naj mu sveti nebeška luč!

V vinogradu g. Bergmana, lekarnarja v Nov. mestu, se dobijo na Trški gori že skoraj zreli grozdi. Kakor sedaj kaže, bo letos grozdje hitro dozorelo, samo da ga ne bi vinogradniki prekmalu potrgali, ker drugače ne bo dobro vino s Trške gore. Obeta se pa lepa in bogata trgatava, če le ne bo še kakšne nesreče.

Kakor drugi kraji, je tudi okolica Novega mesta v letošnjem letu precej občutno prizadeta radi vremenskih nezd. — Dne 30. jul. okoli 5 popoldne pa je zopet toča napravila veliko škodo po Soteski, Strazi, Gor. Polju in večjem delu Topliške občine. Močno je poškodovanega nad 200 hektarjev površine kulturnega zemljišča. Toča je zbila skoraj vse poljske pridelke in znaša škoda na stotisoče. Črni oblaki so pridrevli od Smuke. Kakšno škodo je napravilo neurje tam, se pa še ne ve.

Št. Jernej

Na Gorjance! Dodatno k poročilu v »Slovenec« z dne 29. VII. o izletu k sv. Miklavžu v ponedeljek 4. avgusta še to: Obeta biti prav prijetno. Poleg mladeniške Mar. družbe in Kat. prosvetnega društva z Št. Jerneja, se udeležila izleta tudi pevsko zbor iz Št. Jerneja in Št. Petra pri N. mestu. Belokranjski koticar pa je obljubil, da pride s svojimi fanti, da vidijo, kakšen je razgled iz dravške v savsko banovino. Nekaj udeležbe obetajo tudi Kostanjevčani, da bodo s Trdinovega vrha obzduvali beneško — Kostanjevico. Čuje se pa, da bo udeležena tudi Mirnapeč. Pristno domačo specialiteto — pečene jančke — bomo pekli in jedli, toda oni, ki niso naročili, naj za provijant — je dačo in pijačo — sami skrbijo, oziroma najbolje, da prinesejo s seboj. Bo tudi več sv. maš. Prva se bo brala ob 8. Na veselo svidenje, prijatelji Gorjancev.

Svinjska bolezen rdečica se je pojavila. Poginilo je nekaterim gospodarjem že več svinj. To pa je v današnjih časih za marsikoga že prav občutna škoda. Prav nujna potreba je, da dobi Št. Jernej za svoj okoliš živinovozdravnika, ki bi bil lahko vsak čas pri roki. Saj je znano, na je v našem kraju močno razvita prečiščeraja in da je za marsikoga skoro edini vir dohodkov. Pa pride nesreča, bolezen, in ves up, vse delo, vsa skrb in tudi vsa prireja in dobiček gresta po vodi. Imamo živinovozdravnika, toda v Krškem, in zato je skoro nemoženo za tako velik okoliš zadostiti vsem potrebam. Svoj čas smo že imeli v Št. Jerneju živinovozdravnika in upamo, da bo tudi sedaj naša prošnja na merodajnem mestu uslišana.

Več kot 100 jajc je že znesla pura posestnika Franceta Kegljeviča iz Dol. Brezovice, in to brez presleda vsak dan eno. Gotovo svojevrsten slučaj. Kakšen rekord bo dosegla, bomo pa že še poročali.

Dekan Anton Skubic:

Kočevska šeststoletnica

(Dalje.)

Četudi sta se, kakor se domneva, grof Friderik Ortenburški in cesar Karol zaradi izročitve teh kmetov pogajala že l. 1349. takoj po praski ob Renu, se je mogla naselitev izvršiti šele po preteku zime, torej v zgodnjem poletju l. 1350. Pot je vodila čez Tirolsko, Korosko, čez Koren, Kranjsko goro, Kranj, Ljubljano v Ribnico, ki je bila navadna pot Ortenburžanov iz Špitale k nam. Preselitev takega števila ljudi — ceniti jih smemo na 1500, ako je bilo samo mož tri stotorce — v takratnem času zaradi prometnih sredstev ni bila lahka. Treba je bilo skrbeti za počivališča in hrano — gradov so imeli Ortenburžani ob poti dovolj (kakor na Koroskem, v Lipnici pri Radovljici in drugod) — pri čemer sta na Tirolskem in Koroskem bratu Otonu brezdvomno pomagala tam živeča brata Albreht in Friderik. Poglavitna stvar je bila, da so jim ob prihodu v Ribnico preskrbeli streho, hrano, orodje in drugo. (Prim. Elze, l. c. 102.)

Iz Ribnice ven so potem nove prebivalce naselili po sedanjem Kočevskem, najprej v bližini že obstoječih slovenskih naselbin v Starem trgu pri Poljanah, na Toplem vrhu, v bližini Kostela in v Mošvaldu. Kjer so bili že Slovenci naseljeni, so krajevna imena kar sprejeli, od tod toliko kočevskih imen, ki so slovenska. Naselbine, sestojajoče iz Slovencev in priseljenih Nemcev, so postale kmalu tako obljubene, da jim je bilo treba postaviti cerkve in duhovnike, za kar je bil posebno vnet in dober grof Oton Ortenburški. To pa ne samo v Mošvaldu, kjer je že stala kapela sv. Jerneja, ampak tudi po drugih naselbinah. Leta 1362. so obstajale že v petih naselbinah na Kočevskem nove cerkve, namreč v Kočevju (Mošvaldu), Poljanah, Kostelu, Osilnici in Golenici (Kočevski Reki). Nekateri izmed teh, kakor Poljane, pa so datirale že iz časov prvotnih kočevskih naselencev, ki so bili Slovenci. Umiljivo je, da vseh teh prostornih pokrajin ni mogla zadovoljivo pastirirati ribniška duhovščina. Grof

Precejšnjo smolo sta imela zadnja nedeljo dva kolesarja in en motociklist. Kot je bilo že zadnjič v »Slovenec« sporočeno, nekateri avtomobilisti, motociklisti in kolesarji prav nič ne upoštevajo tozadevnih predpisov glede hitrosti vožnje skozi vas. Tako sta tudi minulo nedeljo z vso brzino vozila dva kolesarja. Ker je bilo na trgu precej ljudi, je bilo na ovinku zelo težko se umakniti gruči ljudi. Sicer je še toliko zaokrenilo kolo, da ni podrl ljudi, pač pa se je z vso brzino zadel v kostanj. Kolo in kolesar sta seve postala »invazija«. Podobno se je zgodilo drugemu kolesarju, ki je moral — hočeš-nočeš — zadeti potro kolo na svoje rame in ga nesti na svoj dom... Motociklistu pa se je zgodila Bog ve kakšna nesreča, da motocikla kljub vsemu prizadevanju ni mogel spraviti s mesta. Vsi ti menda bodo v bodoče že bolj previdni pri vožnji kot so bili dosedaj.

Napad. Ko se je vračal v nedeljo zvečer g. Franc Radovan z ohceti, so ga neznani zlikovci napadli. Ker je bila noč temna, jih ni bilo lahko spoznati. Takoj je poklical orožnike. Enega so tam v bližini napada dobili in ga zapisali. Če bo pravi, bo že dobil zaslužen plačilo.

Cerkev, ki je druge nedelje zlasti pri jutranji maši nabito polna ljudi, je bila zadnjo nedeljo dovolj prostorna. Odsotni so bili namreč možje in fantje, ki so bili klicani k razglasitvi vojnega razporeda v Kostanjevico oz. iz orehovske občine v Novo mesto.

Trebelno

Nesreča spremlja nesrečo. Komaj tri dni po prestani požarni katastrofi, ki je zadela Starčiča in Draganovo v Bitni vasi, je prišla druga nesreča. Franc Vrščaj iz Bitne vasi je pomagal Draganovim podirati smreke za novo poslopje. Pri tem mu je padla ena tako nesrečno na prsa, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Nesrečno družino ponesrečenca pomilujemo tem bolj, ker še oče ni ozdravil od strahu, ko je v vasi gorelo (dobil je napad in je dva dni ležal v nezavesti), sedaj je bil že boljši in zopet ta nesreča.

Mirenska dolina

Neurje. V noči od srede na četrtek je divjala po vsej Mirensko-Št. Rupertske dolini silna nevihta, spremljana z grmenjem in bliski, ki so vso noč razsvetljevali temno ozračje. Vmes je padala tudi toča, ki pa je kmalu ponehala. Le po vaseh Stara gora, Debencu in Dolgi inivi je naredila precej škode vinogradom in obenem vinogradnikom, ki bodo imeli vsled nje stroške za škropljenje.

Gobe. Prejšnji teden je bil za naše gobarje pravi jurjev teden. Mnogi so v gozdu čakali dneva, da jih ne prehitijo drugi — tudi konkurenca... Le škoda, da jim je cena zadnje dni tako popustila in mnogim prekrizala račune.

Čušperk

Izletne točke. Zadnji čas je g. Šteh, lastnik razvalin nekdanjega ortenburškega gradu, dal odsekati pred razvalinami več dreves, vsled česar je omogočen razgled s kolodvorja na grad. Vseeno prosimo g. lastnika, da bi po možnosti dal posekati še na južni strani razvalin par dreves, katera povzročajo v popoldneh senco in zakrivajo razvaline. Ker je pot že markirana, ena bližnjica pa se še izviri, se nudi ljubiteljem malih tur ugodna prilika poseta bližnjih hribov. Starigrad, Limberk, Ojstrivrh, Vodice itd., kateri leže v nadmorski višini ca. 600 do 800 m.

Jesenice

Obrotno društvo na Jesenicah praznuje desetletnico svojega obstoja. Ob hitrem razmahu Jesenice zlasti v zadnjih letih je resna, delavna in nepristranska strokovna organizacija vsega jeseniškega obrtništva nujno potrebna. Ta naj skrbí za povzdigo poedincev kakor celote ter varje gmohte in pravne koristi obrtnikov kakor tudi koristi njihovih pomočnikov in vajencev. Ob desetletnici društva novoizvoljeni odbor naj v teh smernicah vrši svojo odgovorno nalogo. Zunanja proslava desetletnega jubileja se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. z blagoslovitvijo novega društvenega prapora. Lepo delo, ki je od 2. do 5. avgusta razstavljeno v drogeriji g. Peharča, sta požrtvovalno izvršila g. Jožef Cebul in gđ. Julka Kosova. Prapor, ki ima na eni strani simbole obrtništva, na drugi strani pa sliko zaščitnika sv. Jožefa, naj po svoji sestavi v državnih barvah izpričuje domovinsko vdano družba in njegovih članov.

Oton je mislil na to, da svoje kolonizatorično in kulturno delo ovenča s cerkveno ureditvijo svojih novih oziroma razširjenih naselbin. Zato se je obrnil na oglejskega patriarha Ludovika II. della Torre (Mitt. d. Mus. Ver. 1900, 106). — Iz tega časa šele imamo zgodovinske listine, ki govorijo o teh novih naselbinah.

Poleg gori navedenega zapiska škofa Hrena je najvažnejša in edina list

Dve veličastni manifestaciji francoskega katolicizma

Socialni teden v Marseillu — Marijanski kongres v Lourdesu

Marseille, 1. avg. rs. Prebivalci južne Francije slojijo po svoji zgovornosti. Kako naj pa miruje fantazija v tej naravni krasoti, katero je Bog obdaroval to lepo deželo? Marsejčani pa imajo še ta sloves, da radi pretiravajo. Ali če bodo še tako živo opisovali Socialni teden, ki se sedaj vrši, in ki je zbral najfinije duhove med francoskimi katoliškimi izobraženci, še ne bodo v stanju povedati, kako je v resnici bilo. Francoski duh je kot travnik po dežju, poln žuborečih vrelcev. Poslušati govornike, ki v kristalno čistih in gladko tekočih govorih obravnavajo probleme, ki segajo v najgloblje globine človeškega spoznavanja, je užitek, ki se le redko kedaj nudi znanja žejnemu intelektu.

Od prvega dne, ko je nastopil oče socialnih tednov, profesor v Lille, M. Duthoit, ki je razgrnil pred očarano poslušalstvo problem krščanstva v kolonialnem vprašanju; mimo naravnost iztenjenih socialnih filozofov kot so pater Debucquois S. J., ki najtežavneje metafizične pojme igraje tolmačijo; mimo praktičnih voditeljev v slogu Zirnhelda, starega tribuna na delavskih in sindikalnih shodih; mimo politikov-filozofov kot je Philippe de Las Cases, ali internacionalno priznanih večakov kova patra de la Briere S. J., ki z lahkoto gre preko vseh mednarodnopolitičnih problemov, ali patra Lhanda S. J., apostola »rudečih con«, to je komunistov pariškega predmestja, ali M. Bapina, obdarovanega z izjemnim govorniškim darom in z analitično silo, kot jih človek sreča le malo, do velikana francoskih intelektualcev M. Georges Goyeau-a, člana akademije znanosti, ki nas je držal pod čarom svoje besede — je vse bilo ena dolga vrsta najčistejšega duhovnega dela in užitka.

Goyeau je brez dvoma predstavljal centralno točko celega kongresa. Njegov govor je bil posvečen vlogi papeštva v vprašanju kolonizacij in kolonialne politike. Katoliška cerkev je v zgodovini največja kolonizatorična sila in zato tudi njej gre prva beseda, kadar gre za to, da se postavijo osnovni principi za moderno kolonialno politiko. Zelo zanimivo je bilo tudi predavanje Bruno de Solages-a o dolžnostih kolonialnih držav. Za njim so prihajali drugi ter nas bogatili s svojim znanjem in izkuštv. Dnevi minevali so v tem znanstvenem vrvenju in zvečer se veselimo juternega dne, ker vemo, da nam bo odkril nova bogastva francoske katoliške duše.

Lourdes, 31. avg. rs. Marijanski narodni kongres, drugi v zgodovini francoskega marijanskega gibanja, se bliža svojemu koncu. Že v Chartres, kjer je bil prvi, se je videlo, da je iniciativa francoskih škotov, da vredno sklicujejo narodne kongrese Marijinih kongregacij, zelo posrečena. Marijine družbe so že tam pridobile na mladem poletu in na požrtvovalnem duhu, ki jim je pomagal, da so si priborile vstop v moško akademsko mladino in v delavske sloje. Lourdes bo pa pomenil v zgodovini francoskih Marijinih družb zopet novo etapo. To ljubko Marijino mesto, potisnjeno v predgorje pirenejskih velikanih, je vse v južnem cvetju in v onih malih zastavicah, ki tako značilno krasijo francoske ulice ob dnevi velikih slavnosti. Bazilika je vsak večer v bengaličnem ognju, križev pot je razsvetljen. Mesto je prenapolnjeno romarjev. Kar ga danes razločuje od drugih dni, je to, da ima podoba mladega svežega mesla; povsod mladina, fantje, dekleta, otroci, z nasmehom na ustih in z radostnim ponosom v črnih očeh. Duhov-

ništva je nad tisoč. Episkopat je številčen, med njimi pa se giblje impozantna postava lurskega škofa Gerliera, starega znanca iz Pariza, ki je bil do svojega 48. leta eden najbriljantnejših advokatov pariške advokatske zbornice. Papežev legat je kardinal Verdier, pariški nadškof, vedno na ulici v pogovoru z mladino. Tudi tujina je poslala mnogo škotov, in v tej mešanici narodov se človeku stori milo, ko zaman išče predstavnikov Jugoslavije, kjer je sicer katolicizem znal zbuditi tako cvetoče Marijine družbe.

Spovednice so oblegane in vsak dan se razdeli na tisoče in tisoče sv. obhajil. Pri svetih mašah strežijo voditelji katoliškega pokreta, senatorji, poslanci, bivši ministri, generali iz svetovne vojne. Če bi ga smrt ne bila pobrala, bi Lourdes gotovo videl ob tej priliki ponižno postavo maršala Focha, ki je bil velik častilec Marijinega mesta v Pirenejih. Voditelji delavskih sindikatov se mešajo s člani najvišje aristokracije in kmečki fantje z dežele se bratijo s svojimi drugimi iz mest. V Lourdesu ni socialnih razlik. Lourdes izenačuje kot katoliška cerkev izenačuje, kjerkoli se njenemu vplivu dovolj svobodno razmah.

Na zborovanjih, ki se vrše na različnih krajih, se obravnavajo vprašanja, ki se tičejo Marijinega kulta, dogma brezmadežnega spočetja, lurski čudeži. Po odsekih pa se izdeluje program za podrobno delo Marijinih v Marijinih društvih.

Ravnokar se vrši procesija z Najsvetejšim. Kdor še ni videl te krasote zvečer, ko se vije po esplanadi tisočero luči in ko se razlega med hribi klic: Ave, Ave Marija? Vtis neizbrisno ostane za celo življenje.

Obnova konflikta na Malti

Lord Strickland rovavi dalje — Energični nastop episkopata

Rim, 6. avg. x. Vatikanski krogi so bili zadovoljni, ko se je razglasilo, da je na Malti za enkrat ukinjena ustava in da preide vsa oblast v roke guvernerja Sir Edvarda du Caue. Na ta način se je mislilo, da bo lord Strickland postal izven območja otoka pa da bodo civilne in cerkvene oblasti mogle konflikt mirno poravnati.

Sicer je bila debata v angleški lordski zbornici zelo nesrečna in lord Cashendunov napad na vatikansko politiko in na cerkvene kroge na Malti popolnoma nepotreben in nekoristen, a vendar se je pričakovalo, da bo angleški vladi na tem, da se Malta pomiri. Na žalost pa se za enkrat prevladali v kolonialnem ministru v Londonu vplivi, ki so spravnim poskusom zelo kvarljivi. Med drugimi nesrečnimi dejstvi je tudi to, da lord Strickland ni vedel boljšega kot da se najkrajšim potom vrne na Malto in tam nadaljuje svoje rovanje proti cerkvenim oblastem. Dokument, ki ga je bil Vatikan prisiljen objaviti o lordu Stricklandu, za slednjega ni bil nikak kompliment, in časopisi ko »Times«, so priznali, da bi bilo boljše, ako bi lord Strickland šel v pokoj.

V odsotnosti tega nervoznega lorda se je cerkvenim oblastem in guvernerju posrečilo najti bazo za sporazum. Tako so med drugimi dobili obljubo, da se o spornih vprašanjih ne bo več pisalo in osobito da bodo listi pustili na miru cerkvene oblasti. Povratek lorda

Stricklanda je ogenj zopet raznetil. Zopet so listi vsak dan polni napadov na katoliško hierarhijo, papeštvo se imenuje »inozemna oblast«, in malteško vprašanje se imenuje strogo politično.

Nadškof Caruana se je zato čutil prisiljenega, da stopi iz svoje rezerve in poda jasno in energično izjavo, ki odgovarja na napade Stricklandovega tiska. Tako nastopa nadškof Caruana proti insinuacijam, da so nekatere objave Svete Stolicе o malteškem vprašanju brez podpisa in zato lažnjive. Nadškof ugotavlja, da so vsi diplomatski akti, ki so objavljene, podpisani ali od državnega tajništva ali pa od apostolskega delegata škofa Robinsona, katerega je britanska vlada zaprosila, da pride preiskovat položaj na Malti.

Strickland nadalje trdi naprej, da je Sveta Stolica leta 1929, pristala na njegov načrt konkordata in da je ta načrt zato propadel, ker ga je onemogočilo »demagogija malteškega klerika«. Nadškof odgovarja, da je to laž, ker Bela knjiga Svete Stolicе Stricklandov načrt odklanja kot nevruden poizkus, da bi se Cerkev postavila v službo politične oblasti.

Strickland se tudi ne stamuje predbacivati malteškemu episkopatu, da je on zakrivil ukinitve ustavnega življenja, ko je pa vendar znano, da je ravno on potoval v London, da to ukinitve od kolonialnega ministru izposluje.

Nadškof nadalje obžaluje, da mora cel otok radi nepremišljenosti enega ali par političnih

organov trpeti stalno vnuemirjenje, ko bi vendar ne bilo težko priti do sporazuma.

Vatikanski krogi se položaj presoja pesimistično, vsaj dokler se lord Strickland ne odstrani iz Malte. Čuje se tudi, da se londonski politiki začenjajo zavedati, da je nepotrebno radi lord Stricklanda vzdrževati nezadovoljnost na otoku, ki je tako važna postojanka za imperijalne zvez, osobito v treotku, ko je Anglija zapletena v več ali manj resne konflikte na celi poti do Indije; v Egiptu, v Indiji sami, v arabskih in mezopotamskih deželah, v Palestini itd. Čudijo se MacDonaldovi politiki v tem slučaju, kjer gre vendar za najvažnejšo postojanko britanskega imperija na svetu sploh, ko pa je MacDonald v vseh drugih slučajih skrajno previden, popustljiv in širok. Po pravici se zato domneva, da Stricklanda v boju zoper katoliško hierarhijo podpira francoska loža in pa protestantska združnja. Upati pa je, da se delavska vlada teh vplivov osvobodi, če noče vzeti nase odgovornosti, da je iz sektiranskega fanatizma spravila v nevarnost tako važno oporišče britanske pomorske moči kot je Malta.

Poudarja se, da je lord Strickland tudi v drugih kolonijah in delih imperija, kjer je zavzemal upravná mesta, s svojo nervoznostjo in nezdržnostjo izvajal same konflikte in da je zato tem menj opravičljivo, če ga vlada drži, ko gre za prvovrstne interese Velike Britanije.

oblikah, kakor tudi vprašanje, kdo in na kak način more trgovati, da bi se na ta način preprečili nesolidna trgovina in spekulacija.

Akcija Narodne banke ni uspela

Belgrad, 1. avg. z. Sekcija Narodne banke, ki jo je podvela pri bankah, ki uživajo pri njej kredit, za znižanje obresti, ni imela zaželjenega uspeha. Banke so odgovorile, da pri sedanjih preobremenitvi bank ne morejo znižati obresti, nego zahtevajo, da Narodna banka pri finančnem ministru stori potrebne korake, da bi se bremena bank znižala za 15%, nakar bi banke mogle znižati obresti na vloge in kredit.

Imenovanja in upokojitve

Belgrad, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje sta vpo-kojena gg. Franjo Rekar, predsednik okrožnega so-okranega sodišča v I-3a v Ribnici. okrajneg asodišča v I-3a v Ribnici.

Belgrad, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje je postavljen za sodnika v I-2 oddelek B stola sedmorice v Zagrebu Anton Nagode, sodnik v I-3 višjega de-želnega sodišča v Ljubljani.

Belgrad, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za poljedelstvo je postavljen za veterinarskega svetnika v Ljubljani v I-6 dr. Viljem Jeziček, dozvaj v Ptuj.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. avg. m. Danes je pešpolk kralje-ve garde na zelo svetem način proslavil svojo slavo v prisotnosti vojnega ministra, zastopnika kralja in številnih uglednih oseb. Polkovnik Ljubisa Zivković je kot domačin slave imel pri tej priliki krasen nagovor na vojake, na kar se je vršila vo-jaška revija.

Zagreb, 1. avg. p. Danes je prispel v Zag

Gore in človek

V dobi do skrajnosti razvitega planinstva je težko umeti, da so prevzemale gore človeka minulih dvatisoč let le z grozo in strahom. In vendar je zopet umljivo, da so neprehodne gore, brez vseh poti, pokrite z ledom in snegom in razjedene s prepadi in glo-

Prelat dr. Kaas, vodja nemškega Centroma, ki je zagrožil nemškimi socialnim demokratom, da se bo koalicija na Pruskem razbila, ako bodo nadaljevali svojo gonjo proti kanclerju Brüningu.

belmi, vzbujale v človeku predvsem strah pred nevarnostmi, ki so mu na vsakem koraku pretile tamkaj. Ves stari vek je zrl v gorah le strašanske ovire, nekako izpačenje narave, ki je bila tu tako nasprotna vsemu, kar se je zdelo človeku starega veka lepo, ljubko in koristno, tako nasprotno skladnosti obdelane ravnine. Hanibalov prehod preko Alp se je zdel kakor nezasiščen in celo bogokleten čin, in rimski pisatelji vedno znova opisujejo divjo razdrapanost pustih skalnih labirintov, s katerih je genialni vojskovodja svojim vojakom pokazal kot največje nasprotje svoje smejoče se ravnino reke Pada.

Mackenzie King, kanadski ministrski predsednik, ki so ga te dni v bitki proti carinski svobodi vrgli konservativci. Vodil je vlado od 1. 1921.

Lucan imenuje Alpe »mrzle in grozne«. Claudian pa pripoveduje o potnikih, ki so ob poizkusu, da bi se vzpeli na gore, okamenili, kakor če bi bili uzrli Gorgino glavo, ter jih je z vozovi in konji požrlo brezno.

Sploh je v starem veku malo slišati, da bi kdo hodil na gore, kakor n. pr. Filip Macedonski; in če je to storil, potem ga je zajemal samo razgled. Biti je moral že mož, ki je smelo slutiti nove svetovne lepote, kakor Tibull, da se je vdal občudovanju veličastnih gorskih predelov ledenega Tavra. Tudi srednji vek človeka ni zblizal z gorami. Menihom, ki so se v pobožni samozataji umaknili v samotne divjine, se je pač že utegnili sanjati

Marlene Dietrich, glasovita nemška filmska igralka, ki je v zadnjem času sodelovala pri filmu »Sinji angelj« v Ameriki. Tu je baje znešala glavo režiserju Jožetu Sternbergu, ki se hoče zaradi nje ločiti od svoje žene. Sedaj so vse ameriške ženske organizacije proglasile proti temu filmu bojkot in podjetje je igralko odpustilo. Dietrichovi so Američanke posvetile nazaj v Evropo.

o romantičnem veličastvu gora. Tako Sigebert iz Gembloux-ja, ki je živel v 11. stoletju, v svojem spisu o legiji, ki jo je bil cesar Maksimilijan zaradi njenega krščanstva iz Egipta premestil v Galijo, ves začuden občuduje Alpe. Toda tudi ta pesnik si olajšan oddihne, ko jih po prestanih velikih naporih čez Alpe prijazno sprejme galska zemlja. Vsi prehodi čez Alpe v srednjem veku zapuščajo v ljudeh tako grozo.

Tako piše upr. Leonardo Bruni, ki kaže sicer zelo živahno naravno čustvo, v 14. stoletju: »Mnogokrat, ko sem zrl večne gorske grmade, sta me prevzela groza in strah, in še sedaj ne morem misliti nanje brez groze.«

Ulmski pridigar Feliks Fabri, ki je na svojih romanjih večkrat prekoračil Alpe, piše: »Čeprav so gore same strašne in grozne v snežnem mrazu in solnčni vročini in se njihovi vrhovi dvigajo v oblake, so vendar doline pod njimi ljubke. Kozmograf Sebastian Münster je »zadržtel do mozga in srca«, ko je stal na prelazu Gemmi. Petrarca, ki se je 26. aprila 1335 vzpel na Mont Ventoux in smatrajo ta dogodek nekateri kot prvo estetično pojmovanje gora, je vendar vodila le želja po znanosti. In ko se je oziral po širnem gorskem svetu, ga je prevzela misel na zveličanje duše, ki se je bal, da jo na tem potu zanemarja. Ravno tako imajo znanstvene cilje pred očmi kasnejši hriboolazci in raziskovalci gora: papež Pij II. Piccolomini, nemška raziskovalca Konrad Gassner in Jakob Schencher. Izjeme so med njimi tisti, ki pri tem občutijo tudi radost. Tako izjavlja Gessner v svojem pismu l. 1441.: Doklerkoli mi Bog ohrani življenje, sem sklenil, da pojdem vsako leto na gore ali vsaj na eno goro, deloma da se seznanim z gorskim rastlinstvom, deloma pa, da okrepim telo in osvežim duha. Kakšen užitek je vendar, zreti gorske velikane in dvigati glavo v oblake.« — Ravno tako osamljena je izjava Španca Christoval de Virues, ki imenuje Alpe »neskončno božje čudo«, ob katerega pogledu ga prevzema groza, ki jo pa spremlja »neka radost«. Na splošno je do začetka 18. stoletja veljalo o gorah naziranje, ki ga je opredelil Anglež Addison: »Alpe prevzemajo človeka z nekako prijetno grozo in predstavljajo najnepravilnejše in najbolj spačene prizore sveta.«

V baročni dobi je zrl človek na gore kot na nekaka čuda, na katerih ga je zanimala velika višina, obsežen razgled, šumeči slapovi itd., in še Haller opeva v svoji znameniti pesnitvi »Alpe« predvsem take čudne stvari. Vendar je njegovo delo zelo vplivalo na sodobnike in potomce in budilo občudovanje do gorskih lepot.

Človeška srca pa so se splošno odklenila goram šele tedaj, ko sta se pojma o lepem in koristnem enkrat za vselej jasno ločila. To pa je storil Rousseau, ki je kot prvi z vsem ognjem svoje duše opisal svojevrstno veličastnost gora. Z njim se začne čisto in strastno občudovanje gora, ki izpodkoplje prejšnjo 2000 letno grozo, tako da postane Švica s svojim orjaškim gorskim svetom najpriljubljenejša dežela tujih gostov.

Mesto na dnu morja

Geograf Strabo, ki je živel v prvem stoletju po Kristusu, poroča v svojih zapiskih o starogrškem mestu Chersones, ki je bilo središče visoke kulture. Mesto je ležalo na Kriskem polotoku, in sicer nekako na mestu, kjer stoji danes svetilnik novega mesta Kerson. Mnogoštevilni starinoslovci so se že trudili, da bi našli razvaline starogrškega mesta. In res so našli blizu svetilnika neke ostanke starogrških zgradb, ki pa niso mogle biti mesto Chersones. Začeli so domnevati, da je mesto zalilo morje, tembolj ker je izginilo v morje tudi drugo mesto Cherson, ki so ga bili Turki pred približno 500 leti porušili. Ribiči so trdili, da vidijo ob jasnih solnčnih dneh na morskem dnu konico križa na zvorniku samostanske cerkve, ki se je s samostanom vred pogreznila v morje. Nato se je z veliko vnemo lotil raziskavanj na morskem dnu znani ruski arheolog prof. E. Grinevič. Po dolgoletnem brezuspešnem trudu, je letos s pomočjo državnih sredstev in potapljačev delo znova začel. In po trimesečnem raziskovanju morskih tal so sredi meseca julija zadeli na ostanke starih zgradb. Razvaline se nahajajo v globini 10 metrov in približno 75 metrov od obale. Sodiijo, da so to zidovi, ki so obdajali stari Chersones. Raziskavanja s podvojenjo vnemo nadaljujejo.

Tudi za plesalke velja zakon dostojnosti

Znamenita ruska plesalka Ana Pavlova nastopa tačas v Birminghamu. Odbor za zaščito javne morale je plesalko naprosil, da naj nastopa na odru v daljši tuniki.

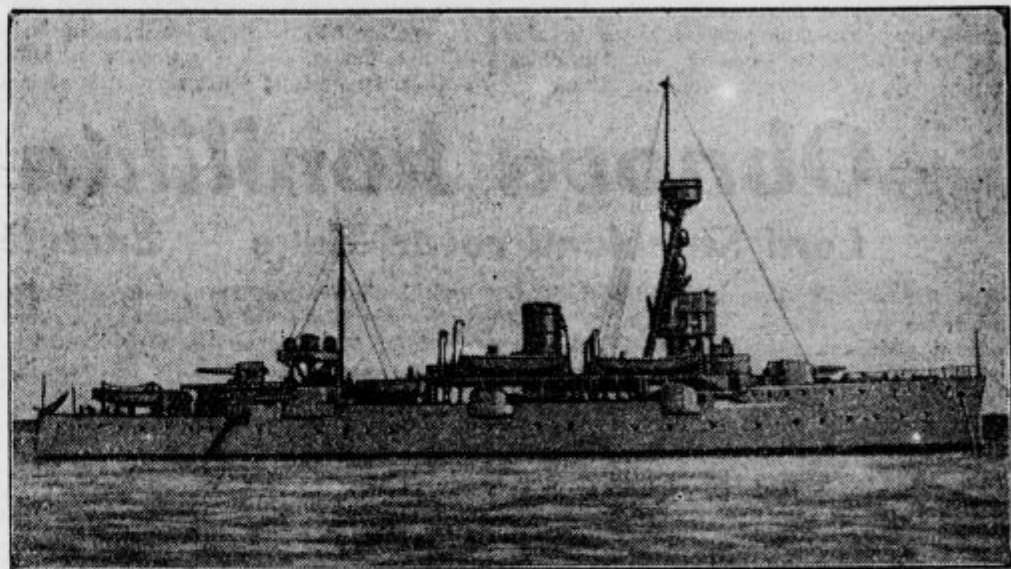
Maršal Pilsudski na počitnicah

Poljski maršal Pilsudski ima svoj poletni dvorec v Pikieliszkih pri Vilni, blizu jezera Żelasy. Dvorec obdajajo krasni gozdovi in obširna žitna polja, pot do njega je pa skrajno slaba in blatna. Maršal prebije v družbi svojih

R. B. Bennett, novi kanadski ministrski predsednik.

hčerke po ves dan na jezeru, kjer ribari ali vesla, in v parku, kjer se po otroško igra s svojimi deklicami. Rad hodi tudi na dolge izprehode in potem se veliko pogovarja s kmeti. Samo tedaj, kadar odide gospa Pilsudski z otroci za kak dan v Vilno, Pilsudskega po ves dan ni na izpregled, sam samcat samuje v dvorec. Vidi se, kako zelo je navezan na svojo družino. — Maršal na počitnicah ne sprejema ne gostov ne prosilcev; le tod in tam mu pride kratko poročat polkovnik Wenda. Pilsudski ima na posestvu, ki meri 120 ha, tri sluge in pa upravitelja; v dvorec ni nobene druge služinčadi.

Danska obrežna oklopnica »Niels Jule«, največja danska vojna ladja, ki jo bo danska vlada prodala. Kitajski za okroglo 160 milijonov dinarjev. Kitajska vlada bo uporabila oklopnico za zatiranje pomorškega roparstva. — To se pravi praktično razoroževanje!

Človeški možgani za večerjo

V neki bolnišnici v Kongu je umrl star črnc za spalno boleznijo. Prvi zdravnik je vzel črnceve možgane, da bi jih doma natančneje preiskal. Izročil je možgane svojemu slugi ter mu velel, naj jih nese domov. Pozno zvečer se je tudi sam vrnil domov in njegova žena mu je kakor običajno postregla z možganji rezinami. Zdravnik je jedel z najboljšim tekom, slednjič pa vprašal svojo ženo, kje je topot dobila možgane, ki so bili tako posebno izvrstni. Tedaj se gospa začudi in n. u pravi: »Saj si jih vendar popoldne sam poslal po slugi!« Zdravnik, ki je svojo ženo ljubil, je samo nekaj zamrmral. Nato je žena še pripomnila: »Ne vem, kaj ti je na možganih tako ugajalo; meni so se zdeli precej omladni.«

Neznana žival

Znanstveniki britskega muzeja so našli pri razkopavanjih v Dar-Es-Salamu v Afriki okostnjak do sedaj nepoznane predpotopne živali. V splošnem je podobna orjaški, do 23 m dolgi žirafi, a žal lobanje niso našli. Vrat te pošasti meri skoro 8 m, zadnje noge so 4 m

visoke, in pleča so se nahajala v višini 7 m od tal.

Kakšne nevarnosti prete letalstvu

Londonski listi objavljajo poročila izvedencev, ki so si ogledali ostanke te dni ponesrečenega osebnega letala proge Pariz-London. Velik dvokrovnik je srečno preletel Rokavski preliv, a ob Kentski obali srečal nizke oblake. Kmetje na polju so še videli, kako se je letalo dvignilo v višino, da si poišče prost razgled. A potem se je nenadno iz oblakov razlegel gromu sličen močan udarec ter so pričeli deževati na tla kovčegi, torbe, rakete za tenis in palice za golf ter naposled ljudje. Opazovalci so jih od kraja imeli za mala letala. A kmalu, z besno naglico se je prikazalo letalo samo, in so se opazovalci v strahu razpršili, da jih ni ubilo. Ko je letalo treščilo ob pršili, so priskočili ljudje in našli z jermenom na sedež privezanega krmarja. Prenesli so ga takoj v bližnje mestece Meofam, kjer je kmalu umrl, ne da bi se zavedel. Nato so hoteli ljudje iskat druge potnike. Našli so sama grozovito razbita trupla. Pri padcu na zemljo so redno odskočila kakor žoga in zopet padla v daljavi kakih 30 m oddal. Med drugimi potniki so se smrtno ponesrečili: glavar starinske irske katoliške družine marquis Dufferin, lord Edward Ward, več dam, sami zastopniki visokih krogov na poti v škotska letovišča. Ponesrečeni krmar Henderson je bil eden od najboljših na Angleškem.

Strokovnjaki dolgo niso mogli uganiti

vzroka nesreče. Tank z bencinom je ostal nepoškodovan, torej ni bilo govora o eksploziji. Po dolgem ugibanju so ugotovili raziskovalci, da so se iz neznanega vzroka napol odtrgale žice, ko se je dvignilo letalo ob močnem vetru nad oblake. Krilo je obviselo, se zaletelo v trup letala, lopnilo ob krmilo in ga odtrgalo. Ta udarec je moral povzročiti oni grom, ki so ga čuli opazovalci na tleh. Letalo, ki je ostalo brez krmila, se je takoj nagnilo s kljunom navzdol. Sunek je vrgel potnike iz naslanjačev, da so prodrli z glavami skozi tenko steno potniške kabine in zleteli ven v zrak, ne da bi bili imeli čas, pograbititi padala. Krmar je menda z občudovanja vredno prisotnostjo duha v istem trenutku ustavil motor, a bilo je že prepozno. Takoj nato se je moral onesvestiti, ker je krožilo ponesrečeno letalo kakor jesenski list v zraku. Vsled tega se ni mogel rešiti in je delil usodo svojih potnikov. Ta strahovita nesreča bo imela nedvomno slab vpliv na razvoj zračnega prometa, ki so se

Znižanje obrestne mere

Iz bančnih krogov smo prejeli sledeči članek: Vsestransko zanimanje in razpravljanje o našem vprašanju glede znižanja obrestne mere jasno pokazuje, kako je ta predmet danes vsepovsod atopil v ospredje. Ni pa to tudi nič čudnega. V času splošne normalizacije, ko se povsod opaža opadanje konjunktura, ko se nakopičeni pridatki ne morejo vsaj kolikorotno ugodno spraviti v denar, se tako rekoč samo po sebi postavlja vprašanje o vzrokih tega novega stanja in se ugiba od kod izvirajo ti pojavi. Nobeden, ki količkolik pozna gospodarstvo, ne bo ugovarjal, da je obrestna mera važen gospodarski činitelj in da močno vpliva na razvoj in potek kakor tudi na živahnost trgovskega prometa. Nasprotno vsakdo dobro ve, da definitivna ureditev obrestne mere pri nas sama po sebi prinaša mnogo težav in se ne da nikako izvesti enostransko in popolnoma izključeno je, da bi se mogla kratkoročno dekretirati. Pomisliti je treba, da obrestna mera pomenja za onega, ki si denar izposojuje, tržno ceno denarja in za vlagatelja pa znači prirastek, ki ga dobiva od svojih prihrankov. Naravno je, da imata tako ta dva medsebojno povezana stremeljenja v tem, da si dolžnik prizadeva tlačiti obrestno mero na posojila čim nižje in vlagatelj pa zopet računata, da mu obrestna mera na vlogo ostane čim višja. Denarni zavodi imajo pri tem težko nalogo, da morajo svojo obrestno politiko pač vedno urediti tako, da zadovolji in vzdrži v dobrem razpoloženju obe strani. Kdor danes trdi, da se naši slovenski denarni zavodi protivito ureditvi oz. znižanju obrestne mere, ta prav gotovo ne pozna razmer, ki vladajo na našem denarnem trgu ali pa take trditve postavlja v zli nameri. Prizadevanja za znižanje obrestne mere so bila ravno v dravski banovini od svojega početka sem vedno najbolj izrazita in najmočnejša. Naši bančni zavodi so pri tem vsekar prednjačili; bili so stalno za vzgled drugim pokrajinam in so s svojo odločnostjo glede tega vprašanja mnogo doprinesli k temu, da so se obrestne razmere tudi v južnovzhodnih delih naše države začele zboljševati. To prizadevanje in stremljenje je tudi točasno v močnem razmahu.

Ravno te dni so vsi bančni zavodi v dravski banovini in pred kratkim enako tudi zagrebški bančni zavodi izvršili daljno znižanje obrestne mere na vloge. Vpliv tega znižanja se seveda nikakor ne more tako videti, ker je namreč večina naložb dandanes vezana na odpoved in dobi pri tem znižanje obrestne mere veljavno šele po preteku teh rokov. Postopno zniževanje debetne obrestne mere pa denarnim zavodom nalaga medsebojno tekmovalno samo po sebi ter zahteva od vsakega posameznika, da vse svoje pridobitne možnosti in sposobnosti kar najbolje uveljavlja, ker bi drugače svoje dobre kliente izgubil.

Enotna ureditev obrestne mere enako na celotni teritoriji države ali še celo s prisilnimi sredstvi se za enkrat zares ne da dobro zamisliti, ker

zato niso podani mnogi potrebni predpogoji. To dejstvo je splošno znana stvar in o njej razpravljati bi bilo odveč. Razveseljivo je, da težnja zmanjševanja obrestnih bremen kakor tudi z njo zvezana splošna konsolidacija točasno po cel državi napreduje in pokazuje vedno bolj skladno izenačenje. Kakor je pri urejenih gospodarskih razmerah skoraj nemogoče si zamisliti, da bi v eni državi n. pr. tržna cena sladkorja mogla biti na posameznih krajih različna, tako tudi ni normalno, da v posameznih delih naše države, ki predstavlja ipak danes svojo gospodarsko enoto, morejo obstojati glede obrestne mere tolike razlike, kakor je to bilo pri nas doslej.

Normalizacija gospodarskega življenja ustvarja pogoje izenačenja vseh bitnih komponent, ki nujno zahtevajo izmenno dobrin in trgovski promet. Naše domače gospodarstvo mora tako v svojem daljnjem urejevanju voditi pač brigo o vseh stvarnih razmerah te celine. Vsi ti pojavi dobe svoj poudarjeni izraz ravno pri ureditvi obrestne mere, in jih je pri tem vprašanju treba resno upoštevati. Vloženi kapitali se pač ne dajo vezati krajjevo na posamezna mesta; denar si sam išče svobodno pot, njegova selitev je neizbežna, čim se pojavi na kakem drugem mestu boljši placement. Radi te okolnosti torej ni mogoče poljubno izpreminjati obrestno mero, temveč se morata s to spremembo strinjati oba spredaj omenjena činitelja, ki pri tem eminentno sodelujeta poleg vseh ostalih gospodarskih momentov.

Težko moremo verjeti, da trgovski krogi, na katere se poziva časopisje, ne soglašajo s temi našimi nazori in da ne presojajo vprašanja o obrestni meri iz enakih vidikov kot smo jih tu spredaj opisali. Vsi trgovci sami so si gotovo sveti, da pri tem delu tudi od svoje strani morejo uspešno sodelovati. Njim se nudi že sedaj ceneni ekscentni kredit njihovih blagovnih menic (rimes) in to ne samo od strani privatnih bančnih zavodov, temveč tudi neposredno od same Narodne banke. Zal moramo ugotoviti, da se naše trgovstvo vse premalo teh ugodnosti poslužuje ter da blagovni menici ne daje one važnosti, kakor jo le-ta ima v vsem trgovskem svetu. Obrestna mera ki se danes plača na te posle, je že popolnoma prilagojena današnjim razmeram in je v skladu tudi z višino, ki se plačuje točasno v naših sosednjih gospodarsko celo močnejših državah. Blagovna menica z dobrimi podpisi bi morala biti pri nas eden od glavnih činiteljev, ki urejajo obrestno mero.

Znižanje obrestne mere na eni in drugi strani je treba razumno postopoma izvajati in z vsemi sredstvi pospeševati. O tem morajo resno razpravljati tudi one ustanove, ki si za enkrat glede stališča k temu vprašanju še niso na jasnem. Potrebno je, da se v tem stremljenju čvrsto podpirajo vsi denarni zavodi in vsi ostali gospodarski sloji — prav vsi — brez izjeme.

Kriza v vojvodinskih prasičerejskih zadrugah. Kakor poroča zagrebški »Obzorje«, stojimo pred krizo prasičerejskih zadrug v Vojvodini. Znano je namreč, da je bilo svoječasno naročenih iz Nemčije za drag denar 6000 plemenskih svinj. Odplačilo importirane blaga bi se izvršilo v naravi in sicer v roku 2 let s štirikratno težo. Kakor pa sedaj kaže, ta poizkus preorientacije v prasičereji ni uspel. Veliko število je vrglo mladice že na potu, kar pa je prišlo v Jugoslavijo, ni vrglo 10—12 prasičkov, kolikor se je pričakovalo in kolikor jih vržejo plemenske živali v domovini, ampak komaj polovico tega. Poleg tega so se pojavile bolezni, ki delajo velike skrbi veterinarjem. Omeniti je, da je bil uvoz zelo drag posel, v katerega je bilo investiranih nad 20 milijonov dinarjev.

Monopolisti dohodki so znašali, v mesecu maju t. l. 186.6 milj. Din in so bili v primeri z majem lani manjši. Znašali so namreč v maju lani 190.4 milj. Din. V aprilu t. l. so znašali monopolisti dohodki 188.2 milijona. Manjši kakor v maju lani so bili dohodki od monopola na tobak, sol in cigaretni papir, na lanski višini pa so ostali dohodki vžigalničnega monopola. Največji primanjkljaj je pri petroleju, ki izkazuje neenakomerno

Dobave. Prometno-komercialni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave barv, terpentina, inijia, lazure, solne kisline in glavnikov za fadranje. — Gradbeni oddelek sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave lesa in 4000 komadov obrobovk; do 12. t. m. glede dobave 10 kg laka za medenino ter glede dobave raznega telefonskega materiala. — Strojni oddelek sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave oljne in cev za vodokaz; do 9. t. m. glede dobave listov za tračne žage, glede dobave 2800 komadov ročajev za orodje in 200 komadov toporišč za lopate; do 11. t. m. glede dobave primozev; do 12. t. m. glede dobave raznih varilnih aparatov; do 13. t. m. pa glede dobave 50 komadov delovnih površnih oblek.

Ravn. drž. železarn Vares sprejema do 13.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Pa to oklevanje je trajalo le nekaj trenutkov. Nato pa se je osrčil, še enkrat pogledal naokoli ter spustil svoje onogavičene podplate neslišno na ploščado, šest čevljev pod seboj.

Bila je kake štiri metre široka, od nje dalje pa se je v isti višini spenjala kake tri metre široka streha iz zarjavelega železa. Seveda pa zdaj ob vznožju ozidja ni mogel nič več videti toliko trdnjavske notranjščine ko prej z njegovega slemena; pač pa je slišal, da hodijo tam spodaj ljudje, zato se je brž umaknil nazaj k zidu in tuhtal, kam naj krene, da ga ne bodo opazili.

Spomnil se je, da je Lovrov signal, ko mu je odgovarjal, prihajal bolj z desne. Hotel se je splaziti v to smer, pa se je naenkrat spomnil, da mora mesto, kjer je prekorajil zid, vendar na kak način zaznamovati. Ako bi se namreč moral naglo vrniti in zid preplezati na kakem drugem mestu, kjer je površina poševnega zidu popolnoma cela, bi utegnil zdrsniti po njeni gladki poševni ravnini, z nje pa na križem kražem raztrgane čer in v jezero ali pa na obrežne kleč. Potipal se je po žepih in našel majhno drobno škatljico, ki je bila okrogla in komaj tako široka kot peni, v njej pa je imel merilni trak. To škatljico je položil za znak k podnožju zida.

Nato se je nizko pripognil ter se še vedno tesno ob zidu splazil kakih dvajset korakov na desno, se zopet zleknil vlegel ter jako šibko skoviknil. Pa

odgovora ni bilo! Počakal je kaki dve minuti in signal ponovil. Tudi zdaj mu ni nihče odgovoril.

Ali se je prej motil? Ali ga je preslepila njegova domišljija? Ali pa se je morda v tem kratkem času, ko je po prejšnjem odgovoru na njegov klic minilo k večjemu deset minut, Lovru kaj pripetilo?

Toda šum glasov, ki jih je slišal skoraj naravnost pod seboj z odprtega kraja, mu je povedal, da se zaenkrat še ni treba vznemirjati. Morda je Lovro le zato molčal, ker je tudi on slišal glasove in jim je bil le preblizu, da bi se upal na klic odgovoriti.

Mihael je torej ležal in molčal, pa je kar gorel od skrbi in nestrpnosti. Cvileči glasovi pa še niso prenehali. Le čemu tako brezpomembno žlobudrajo? Ali se ne bodo še pobrali? Slednjič so začeli v njegovo veliko veselje vendarle pojemat. Slišal je zmšan topot korakov, ki so se oddaljevali. Da bi pa znakov gotovo ne ponavljal prehitro, je sklenil počasi šteti sekunde.

»Ko bom naštel do dvesto,« je dejal sam pri sebi, »bom pa zopet skoviknil.«

Počasi in umerjeno je štel. Prišel je do sto osem, devet, deset, ko je skoraj poskočil; tam od spodaj je namreč zaslišal pitajen skovik in videti je bilo, da prav na tistem mestu, kjer so prej vikali glasovi. Dalje malo na levo je bilo; skoraj gotovo je zgrešil znak pod zidom in prišel predalet.

Ni pa smel zdaj odgovoriti. Zato se je prihulil na ploščado ter zlezal kakor črv do njenega robu, od tam pa na zarjavelo streho. Pod njegovo težo je nekoliko zaškripala. Ustavil se je ter skrbno prstuskoval, pa noben glas ga ni vznemirjal, zato je lezel zopet dalje,

Borzo

Dne 1. avgusta.

DENAR

V današnjem deviznem prometu je prišlo do zaključkov samo v devizah Curih, Berlin, Dunaj in Praga. V zvezi z učvrstitvijo tečajev v Curihu so se tudi pri nas tečaj učvrstili. Narodna banka je krila vsa povpraševanja.

Ljubljana (v oklepajih zaključni tečaj). Amsterdam 2271.50 bl., Berlin 1346.50—1349.50 (1348), Bruselj 789.26 bl., Budimpešta 989.05 bl., Curih 1.094.40—1.097.40 (1.095.90), Dunaj 795.98—798.98 (797.48), London 274.72 bl., Newyork 56.28 bl., Pariz 221.87 bl., Praga 166.81—167.61 (167.21), Trst 296.35 bl.

MALI OGLASI

Veska drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad deset vrstilo se računa po višini.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo Stanovanja Posestva

Prodajalka
izučena v trgovini z mešanim blagom in šivanju, želi mesto v kaki večji trgovini v večjem kraju na deželi. — Ponudbe pod št. 8521 upravi »Slov.«

Žagar
na samico, še neoženjen, z večletno prakso, ki se razume tudi na kmečki mlin, išče službo. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice.

Dekle
z dežele, poštenih staršev, s tremi mešč. razredi, se želi izučiti v trgovini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8676.

Službodobe

2 čevljar, pomočnika
za zbito delo sprejme takoj. Franc Roblek, Škofja Loka.

Učenko ali učenca
primerno šolsko izobrazbo sprejme Franjo Grabjec, foto-atelje, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela Union.

Natakarica

na račun se išče za takoj za trg. Justina Pušnik, Šmartno p. Slovenjgradcu.

Mizarskega vajenca

starega 14 do 16 let — takoj sprejemem. Hrana, stanovanje pri mojstru. Ivan Trnovce, Brod — št. Vid nad Ljubljano.

Trgovina z mešanim blagom

na deželi sprejme takoj agilnega in pošten. trgovskega pomočnika

kateri mora biti perfekten

manufakturi, opravljen vojaške službe ter mora znati slovenščino ter nemščino. — Oferti s točnimi osebnimi podatki naj se naslovi na: Leopold Filipič — žetale pri Rogatcu.

Mlinarski pomočnik

zanesljiv, se sprejme za skladišče. Franc Škerjanec, valjni mlin, Radomlje.

Vajenca

sprejme pekarija Pečnik v Selnici ob Dravi. Vsa oskrba v hiši.

Zasluzek

Iščem za vse kraje v državi zastopnike za prodajo nove patriotične slike. Prodaja je odobrijo in omogočilo pristojno ministvo. Zasluzek 3—6000 Din mesečno. Obrniti se je osebno ali pismeno na Kovačević, Beograd, Kolaričeva 3/1.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovosto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

ZDRAVO IN MOČNO KRI ZDRAVE IN MOČNE ŽIVCE IZVRSTEN TEK

VAM
DAJE *Energin* ŽELEZNO
KINA-VINO

Sušak, dne 17. VI. 1930.

P. n. Laboratorij »ALGA«, Sušak.

S tem Vam radevolje priznavam, da sem se z Vašim preparatom »ENERGIN« železnim kina vinom popolnoma okrepila. Dočim sem bila prej bledična, vsak dan slabotnejša, brez vsakega teka in brez vsake delazmožnosti, sem danes po porabi 3 velikih steklenic močna in zdrava, imam dober tek in sem popolnoma okrepljena.

Za okrepitev malokrvnih lahko vsem toplo priporočam Vaš dobri preparat »ENERGIN« železno kina vino, ki ima tudi izreden okus.

Spoštovanjem
Jolanda Valentinić.

Za okrepitev odraslih 3—6 steklenic »ENERGINA«, 3 žlice na dan; otrok 3 steklenice »ENERGINA«, 3 male žličke na dan. Pred jedjo.

„ENERGIN“ železno kina-vino v lekarnah 1 polilitrska steklenica Din 40.—
3 steklenice »ENERGINA« Din 128.—
6 steklenic »ENERGINA« Din 248.— in 1 zastoj.
12 steklenic »ENERGINA« Din 492.— in 2 zastoj.

PO POŠTI POSILJA LABORATORIJ »ALGA«, SUŠAK

Pletilni stroj

jako dobro ohranjen, še malo rabljen — znamke Popp — se proda. Proda se tudi istotam pisalni stroj znamke Kaucer po nizki ceni. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 8649.

Hiša

popolnoma nova, urejena za vsako obrt, blizu postaje, z vsem gospodarskim poslopjem — zelo ugodno proda Meze Fran, žel. upokojenec, Dolenji Logatec.

Trgovski inventar

kompletan, za trgovino z mešanim blagom, po zelo ugodni ceni naprodam. — Franc Gulda, Maribor, Meljska cesta 26.

Velika prodaja

dežnih plaščev, pelerin, plaht za vozove, avtomobile itd. se vrši radi preselitve po izredno nizkih cenah samo še do 3. avgusta. Jančigaj, Tavčarjeva 1 (nasproti Figojca).

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnje uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. — Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Strojno pletilstvo

s štirimi malo rabljenimi stroji, z vso zalogo volne, bombaža in že izdelanimi pleteninami, prodam za 45.000 dinarjev v brezkonkurenčnem kraju na deželi. — Kupcu dam brezplačno delavnico na razpolago do konca januarja 1931. — Naslov v upravi »Slov.« št. 8659.

Več traverz

petmeterskih, premer 42 cm, zakovanih, uporabnih tudi za mostove, se proda. Vprašati je pri tvrdki »Orient«, Dunajska cesta 11, na dvorišču.

Sirite »Slovenca«

Razno

Majhnega otroka

vzajem v oskrbo. Naslov pove uprava pod št. 8661.

Gospodične

se sprejmejo na dobro domačo hrano. — Naslov pove uprava pod št. 8665.

Foto - aparat

9x12, anastigmat, s prikljinami, zamenjam za radio, ne glede na velikost. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8673.

Obrt

Havliček Fran

konces. elektro-tehnično podjetje, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 5, telef. št. 3421 (hotel »Soča«), gradi, projektira in popravlja vsa v to stroko spadajoča dela. — Specialna delavnica.

Volna, bombaž,

nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. 4 in Stari trg 12.

Naznanjava

cenj. občinstvu, da sva prevzela gostilno »Fister« na Zaloški cesti 10. Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. Za obilen obisk se priporočava.

E. in N. Loboda.

časne in aparate za vkuhavanje so prispele. FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

Naiboljši

Kis za vlaganje po Din 5.—
Oljčno olje dalin. „ „ 15.—
Bučno „ „ „ 16.—
nudi tvrdka

Marija Černak in drug v Ljubljani, Vodnikov trg

Sejmarji!

Čedno okrašene ter razne gladke piškote dobite pri medicarju - B. Grah, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11, na dvorišču.

Debele

luskinaste otrobe kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

GOSTILNA
T. MENCINGER
LJUBLJANA

vhod Sv. Petra cesta 43 in Komenskega ul. 24 — priporočam cenjenim gostom prvovrstna štajerska, dolenska, dalmatinska vina ter gorka in mrzla jedila. Prostoren senčnat vrt.

V Mariboru

je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, šolskih potrebščin itd. — na debelo in na drobno — pri DRAGO ROSINA, Vetrinjska ulica št. 26.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

lekarnar — SISAK

Za jugoslovanska patenta št. 4965 od 1. marca 1927 na:

Postopek za dosego sivega liva take strukture, da se da dobro obdelovati in ima veliko trdnost

(Verfahren zur Erzielung eines gut bearbeitbaren Graugussgefüges von hoher Festigkeit) — in št. 3289 od 1. decembra 1924 na:

Postupak za spravljanje livenog gvozdja sa velikom žilavosti

(Verfahren zur Herstellung von Gusseisen mit grosser Zähigkeit) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na: Ing. ŠUKLJE MILAN, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 2.

Otvoritveno naznanilo!

Naznanjam p. n. občinstvu, da odvarjam z 31. julijem t. l. v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti 7

I. mlečno in